

Svatý Jan evangelista.

Sepsal

P. Vincenc Jeanroy,
kněz kongregace nejsvětějšího Srdce Ježíšova.

S povolením spisovatele přeložil

Jan Tagliaferro.

Otisk »Školy B. S. P.«

V BRNĚ 1913.

Tiskem a nákladem benediktinské knihtiskárny.

Nihil obstat.

Dr. Tomáš Hudec,
professor bohosloví.

Imprimatur.

† *Pavel,*
biskup.

Z bisk. konsistoře v Brně, dne
26. června 1913.

Předmluva spisovatelova.

Po prvé se vydává měsíc sv. Jana. Různé příčiny přiměly nás k tomu. Od nějakého času zavládl obyčej, měsíc duben zasvěcovati sv. Janu evangelistovi. Chceme tudíž zbožným ctitelům sv. Jana podati malou knížečku, obsahující krátké rozjímání na každý den měsíce a pokud slabé síly naše stačí, tento zbožný obyčej rozšířiti. Proč by se měsíc svatojanský neměl přidružit ke stálým pobožnostem tolika zbožných osob a horlivých řeholníků a řeholnic? Byl by zajisté pojítkem mezi měsícem svatého Josefa a měsícem májem; povzbuzoval by nás více milovati tu, kterou sv. evangelista tolik miloval. S pobožností k sv. rodině spojovali bychom úctu miláčka Ježíšova a pobožnost k sv. Janu doplnila by řadu milostných měsíců března, května a června.

K této pohnutce přistupuje ještě s naší strany veliká láska k sv. Janu. Jako člen řehole, která sv. evangelistu za ochránce si zvolila, chceme sv. Janu věnovati tento slabý důkaz dětinné lásky a zvláštní úcty.

Zdá se též, že dle všeho pobožnost k sv. Janu určena jest, by se za našich časů rozšiřovala. Úcta nejsvětějšího Srdce Páně každým dnem neobyčejně se rozšiřuje; všechny svaté, kteří toto nejsv. Srdce obzvláště uctívali a proto také svatými nejsvětějšího Srdce se nazývají, třeba zároveň s nejsvětějším Srdcem ctíti. Kdo však zasluhuje po Panně Marii a sv. Josefu více toho jména, jako onen apoštol, jehož Spasitel nejvíce miloval, jenž při poslední večeři na prsou jeho spočíval, jenž byl hlasatelem lásky a podstatu Boží ohlásil jak dojemně, tak vznešeně slovy: »Bůh jest láska?« (I. Jan 4, 8.).

Knížečku tuto skládáme k nohám sv. Jana, aby jí požehnal a pečoval o rozšíření její k větší cti a slávě nejsv. Srdce přes všelike její nedostatky a nedokonalost. Zde dovolujeme si ještě uvést slova, jež napsal vynikající jeden biskup v předmluvě k svému dílu o sv. Janu, které i našem malém »malém měsíci« sv. Jana lze říci: »Jest to kniha zbož-

nosti: podávám ji křesťanům — kněžím: kněžství nemělo většího zástupce nad sv. Jana; — pannám: sv. Jan byl pannicem: — matkám: Matce Boží dán byl za syna; — mládencům: byl nejmladším z apoštolů; — starcům: toto jméno sám si dává v listech svých. Věnuji ji duším trpícím: stál pod křížem; duším rozjímajícím: byl přítomen na hoře Tábor; všem duším, které se za bratry obětuji a je v Bohu milovati chtějí: láska nemůže mítí čistějšího ideálu, jako přítele Ježíšova. Věřící, kteří tuto knížečku čtou, naleznou v ní trojí zálibu církve svaté v těchto dobách: pobožnost k nejsvětější Svátosti oltářní, k nejsvětějšímu Srdci a nejsvětější Panně.*

Claire Fontaine (Belgie) 27./12. 1894.

I. Svatozár sv. Jana.

Slávou a ctí korunoval jsi jej. (Žalm 8, 6.).

»Podivný jest Bůh ve svatých svých« (Žalm 67, 36.) praví královský pěvec David. Každému svatému dává dle úradků své obdivuhodné prozřetelnosti a nesmírné dobrotivosti poklady milostí a slávy. Neboť »někomu«, praví sv. Pavel, »dána bývá od Ducha řeč moudrosti, jinému pak řeč umění dle téhož Ducha; jinému víra v témž Duchu, jinému dar uzdravování skrze téhož Ducha, někomu divů činění, jinému prorokování, jinému rozeznání duchů, jinému rozličnost jazyků, jinému vykládání řečí.« (I. Kor. 12, 8.—10.). »Některé zajisté«, jak dále praví sv. apoštol, »ustanovil Bůh v církvi apoštoly, jiné proroky, jiné učitele.« (I. Kor. 12, 28.).

Pán Bůh však ráčil tyto přednosti v osobě sv. Jana spojit, chtěje všemi korunami jej ozdobiti. A skutečně byl sv. Jan apoštolem a mezi apoštoly jedním ze tří, které Pán nejvíce miloval. Byl

prorokem a ve svém tajemném zjevení ohlásil nám tajemství posledních dnů světa. Byl učitelem lásky a evangelistou vtěleného Slova. Byl panicem, a aby mu ničeho nescházelo, aby nezůstal v ničem za ostatními apoštoly, stal se mučedníkem; a třebaš jako tři mládenci v ohnivé peci smrti ušel, nezmenšila se tím ani zásluha jeho oběti, ani sláva jeho mučeníctví.

Zbožné cvičení. — Obdivujme se slávě sv. Jana evangelisty. Všude hlásejme jeho chválu a snažme se jeho ctnosti následovati. Abychom mohli jeho ctnosti opravdu následovati, prosme jej o mocnou jeho přimluvu. Nelze nám nároky činiti na tak veliké milosti, jakých jemu se dostalo; avšak jak on, tak i my jsme k svatosti povoláni. Učiňme proto předsevzetí, že si sv. Jana zvolíme za vůdce na cestě ctnosti, ať zvláště v tomto měsíci požehnaném není dne, ve kterém bychom na přimluvu svatého Jana nežádali od Boha milosti, vynikající nade všecky, totiž svatosti.

P ř í k l a d.

Svatý Jan v nejsvětějším Srdci
Ježíšově.

Mystické spisy sv. Getrudy, dlouho zapomenuté, dnes opět valně jsou rozší-

řeny k nemalému prospěchu duší upřímně zbožných. Světice tato, důvěrným obcováním s božským svým ženichem osvěcená, znala všecka tajemství pobožnosti k nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu, které teprve po čtyřech stoletích blahoslavená Maria Markéta světu ohlásila. Dojímá nás, když v těchto spisech středověkých, téměř na každé straně nalézáme požehnané jméno nejsvětějšího Srdce. Zdá se, že sv. Gertruda zvláště ctíla sv. Jana, jenž se jí vícekrát zjevil, jak se dále ještě zmíníme. Mezi oběma těmito dušemi, které obě velmi čisté byly a láskou k božskému Spasiteli plály, bylo, jak ani jinak býti nemůže, vroucí duchovní příbuzenství.

Jednou o svátku sv. Jana, když Gertruda rozjímalala o miláčku Páně, jak spočíval na hrudi božského Mistra, řekl apoštol světici: »Posud jsem ti ukázal toliko radosti mého pozemského života; dnes ti ukáži nebeské radosti, jimiž mne láska Páně obdařila.« Ihned uzřela vnitřek Srdce Ježíšova, které se jí zdálo jako nesmírné moře, v němž plovla sem a tam ryba, dávajíc živými a ladnými pohyby na jevo rozkoš, jaké v těch vodách požívala. Gertruda porozuměla, že milým příbytkem duše sv. Jana jest nejsvětější Srdce Ježíšovo, v němž tento

učeník živ jsa láskou přebýval, a v němž posud v nebesích prodlévá.

II. Učeník sv. Jana Křtitele.

Připravujte cestu Páně. (Mat 3, 3.).

Svatý Jan pocházel z městečka Bet-sajdy, kteréž jest několik hodin od Nazareta vzdáleno. Otec jeho Zebedeus byl rybářem. Těžkou prací zaměstnával se světec v mládí svém. Tato práce však a milost boží chránily ctnosti jeho jako pevné hradby. Byl, jako většina apoštolů, »muž z lidu obecného, muž bez vzdělání«, jak praví svatý Lukáš.

Pán Bůh dal mu milost, která byla vzdálenější přípravou k jeho povolání, k jeho apoštolátu. Jan Křtitel, předchůdce Ježíšův, kázal pokání na březích jordan-ských. Přísný hlas jeho ozýval se pouští a hlásal příchod beránka božího, Vykupitele israelského. Svatí Otcové všichni se domnívají, že svatý Jan poslouchal kázání předchůdce Páně a jeho učení a předpisy přijímal se svatou toužebností. Později nám vypravuje ve svém evangeliu velmi obšírně skutky onoho, jehož věrným učeníkem byl. Pravděpodobno jest, že přijal z jeho ruky »křest pokání«,

připravující jej na nesmírně větší milosti, které Pán Bůh mu určil.

Zbožné cvičení. — Kdožkoliv jsme, všichni musíme pokání činit. Lítostí nad svými poklesky, zkroušeností srdce a ošklivostí nad hříchem, umrtvením přiměřeným stavu našemu a povinné poslušnosti máme se připravovati na milosti, které nám Pán Bůh určil, které by snad naší nekajícností zadrženy, odloženy aneb zmenšeny byly. Kdo ví, zdali nás Pán Bůh neustanovil k povolání neobyčejnému, kterého si obětmi a mrtvením zasloužiti musíme a které bychom na vždy ztratili, kdybychom se nemrtvili? Prosme svatého Jana, ať nám ukáže cenu umrtvení a žádejme od Boha síly, bychom v něm se cvičili.

P ř í k l a d.

S v a t ý J a n p ř í b u z n ý b o ž s k é h o
S p a s i t e l e.

Staré podání církve sv. praví, že svatý Jan byl příbuzným božského Spasitele, ale jak spřízněn byl, nevíme. Nikdo nemůže určitě tvrditi, byla-li matka jeho Salome — jak miní někteří svatí Otcové a spisovatelé církevní, jako sv. Bernard, Hugo od sv. Viktora a Albert Veliký — sestrou nejbl. Panny, tak že sv. Jan byl sestřencem Páně, či byl-li

Zebedeus, otec světcův, příbuzný sv. Josefa, či byl-li spřízněn jinak, poněvadž ničeho o tom v písmě sv. nenalézáme.

Ať je tomu jakkoliv, nade vší pochybnost příbuzenství jeho nemálo přispělo k svatosti a moudrosti sv. Jana. Neboť dle krásného přirovnání jistého vykladače písma, jako slunce vše blíže stojící větším leskem ozařuje, tak též Ježíš Kristus, pravé slunce spravedlnosti, paprsky své milosti hojněji vyléval na ty, kteří páskou pokrevenství s ním spojení byli.

Tak obohatil Pannu Marii neobyčejnými poklady milosti a povýšil ji nade všechny lidi a nad anděly, vyvoliv ji za svou matku. Tak posvětil i sv. Josefa více než všechny muže, poněvadž tento světec měl býti jeho pěstounem. Totéž učinil i sv. Anně a sv. Joachymovi, rodičům Panny Marie, sv. Jakobovi staršímu a Jakobovi mladšímu, Judovi Tadeáši, kteří s ním byli spřízněni; posléze i sv. Janu Křtiteli, jež učinil svým předchůdcem a jenž byl největším mezi narozenými ze ženy.

III. První setkání s Pánem Ježíšem.

Hle beránek Boží. (Jan 1, 37.).

Svatý Jan Křtitel stál nad Jordánem, a u něho byli dva učeníci jeho, Ondřej,

bratr Simonův, a jiný, jehož sv. Jan nejmenuje; nebyl to však nikdo jiný, jak podotýká sv. Jan Zlatoústý, než sám evangelista, jenž z podivuhodné pokory se nechtěl jmenovati. Byloť již k desáté hodině, kdy kněží ve chrámě zabíjeli beránka k oběti večerní. Když sv. Jan Křtitel viděl Ježíše přicházeti, zvolal: »Hle beránek Boží!« Ondřej a Jan slyšeli to a ihned šli za Ježíšem. Obrátiv se pak Ježíš a uzřev je, že jdou za ním, dí jim: »Co hledáte?« Oni odpověděli: »Mistře, kde bydlíš?« Toužili velice jej následovati. A Ježíš dí jim: »Pojďte a vizte!« Uposlechli a zůstali u něho ten den (Jan 1, 15.—39.) a celou noc, jak dokládají svatí Otcové a vykladači písma svatého. »Jak šťastný den tam asi ztrávili,« volá sv. Augustin, »jak blaženou noc!« Kdo by nám mohl říci, co z úst Spasitelových slyšeli!« Tak začal svatý Jan následovati Ježíše; již předem se vyplnilo slovo, které později v zjevení svém napsal: »Panicové následují beránka, kamkoli jde.« (Zjev. 14, 5.).

Zbožné cvičení. — I nám dal se poznati Pán Ježíš s poklady své lásky v slavné a tajemné hodince života našeho. Poznali jsme Jej a slyšeli jsme sladký Jeho hlas, jímž mluvil k našemu srdci. Jestliže jsme Jej později opustili

a na něho zapomněli pro své hříchy a pro svou netečnost, učiňme nyní předsevzetí, že srdce své očistíme, abychom našli onoho, jenž nám slibuje život a nesmrtelnost. »Blahoslavení čistého srdce, neboť oni Boha viděti budou.« (Mat. 5, 8.).

P ř í k l a d.

S v a t ý E d v a r d a s v. J a n.

Svatý Edvard, král anglický, uctívaje zvláště sv. Jana, slíbil, že nikdy neoslyší prosby přednesené ve jménu sv. Jana. Když jednou pokladník královský nebyl přítomen, přišel neznámý chudák a prosil vroucně o almužnu ve jménu sv. Jana evangelisty. Král nemaje v té chvíli ničeho, co by chudému daroval, chtěl stůj co stůj slibu svému dostáti. Tu vykonal skutek sebezapření, jehož toliko světec schopen jest, bez váhání stáhl totiž svůj zlatý prsten s prstu a dal jej neznámému.

Svatý Jan odměnil se mu za to skvěle. Za nedlouho putovali dva poddaní Edvardovi do Svaté země, aby navštívili hrob Spasitelův. Jednou večer zbloudili na neznámých cestách. Noc je zastihla i byli v rozpacích největších. Tu se jim zjevil ctihodný stařec a zavedl je do blízkého města, kde přenovali. Když ráno vycházeli z města,

stařec jim řekl: »Milí bratři, šťastně se navrátíte do své vlasti; budu nad vámi bdíti na vaší cestě z lásky k svatému králi vašemu. Jsem apoštol Páně a obzvláště miluji Edvarda pro jeho čistotu. Vraťte mu tento prsten, jejž mně dal, když jsem k němu přišel v podobě žebráka a oznamte mu, že se blíží poslední hodina jeho. Do šesti měsíců zemře a se mnou následovati bude Beránka, kamkoli jde.« Stalo se, jak sv. Jan předpověděl, Edvard zemřel na začátku roku následujícího, dne 5. ledna 1066. Tento zázrak vypravuje se v životě sv. Edvarda sepsaném Suriem na 5. ledna a v čtení breviře na 13. října, ve svátek svatého Edvarda.

IV. Povolání.

Pojďte za mnou a učiním z vás rybáře lidí.
(Mar. 1, 17.).

Všechny tyto milosti, jakkoliv byly veliké, byly toliko přípravou na milost jinou, která předešlé měla korunovati a převyšovati, totiž na milost povolání. Sv. Jan nebyl první povolán; této cti se mělo dostati onomu, jenž knížetem apoštolů měl býti, a jeho bratru Ondřejovi. Hned po nich povolán sv. Jan s bratrem svým

Jakubem. Poslyšte, co vypravuje svaté evangelium: »Ježíš chodě podle moře galilejského, uzřel dva bratry, Šimona, později Petra zvaného, a Ondřeje, ani pouštějí sítě do moře (nebo byli rybáři). I řekl jim Ježíš: »Pojďte za mnou a učiním z vás rybáře lidí.« A poodšed odtud maličko, uzřel jiné dva bratry, Jakuba, syna Zebedeova a Jana, ani také na lodi skládají sítě své a hned je povolal. Ihned opustivše sítě šli za Ježíšem.«

Stalo se: Pán Ježíš promluvil a sv. Jan božskému volání s plnou svobodou následoval. Svou rodinu i vše, co měl, opustil, aby se později ještě naučil zapíratí sama sebe. Prostý rybář z Galileje stává se apoštolem a rybářem lidí.

Zbožné cvičení. — Každý z nás má povolání, které jest více nebo méně vznešené, více nebo méně svaté, ale přece od věčnosti ustanoveno jest v moudré radě boží. Bohužel, kolik duší není věrno povolání svému! — Není-li naše povolání posud určeno, zvolme si sv. Jana za rádce a vůdce při nesnadné volbě této. Neb na ní závisí naše štěstí na zemi a snad i věčné naše blaho. Jestliže jsme však již nastoupili cestu života, prosme sv. Jana, aby nám vyžádal milost potřebných, abychom věrně plnili povinnosti stavu svého.

P ř í k l a d.

M i l á č e k J e ž í š ů v a M a r i i n.

V učených výkladech Kornelia a Lapide nalézáme krásné a důmyslné přirovnání mezi Benjaminem miláčkem a sv. Janem. Jak tento učenec vykládá, zdá se, že Pán Ježíš, nechaje apoštola na svém srdci spočívat, jej za svého syna přijati chtěl. Či nemají rodiče v obyčeji dítky své, jako poklad drahocenný k srdci svému vinouti? Proto se nesmíme diviti, že na kříži umírající Pán Ježíš sv. Jana Panně Marii za syna dal, aby Jej u ní zastával: »Ženo, hle syn tvůj!« pravil matce své a učeníkovi: »Hle matka tvá!« »Jaká záměna,« praví sv. Bernard, rozjímaje tuto událost, »o Maria, Jan ti dán za Ježíše, služebník za Pána, učeník za mistra, syn Zebedeův za syna Nejvyššího, člověk za Boha.« Svatý Jan byl tedy miláčkem Ježíše a Panny Marie. Zastával takřka úřad sv. archanděla Gabriele jako poslanec Kristův a ochránce Panny nejsvětější. Proto, jak se domnívají někteří vykladači písma, anděl v zjevení zadržel sv. evangelistu, když chtěl před ním padnouti, řka: »Hleď, abys toho nečinil, neboť jsem spolu-služebník tvůj!« (Zjev. 22, 9.).

V. Doba zkoušky.

Ti následují Beránka, kamžkoli jde.
(Zjev 14, 4).

Nový život nastal svatému Janovi. Po tři léta má stále býti po boku Mistrově. Z jeho úst uslyší předpisy nového zákona; na všech cestách apoštolských jej bude provázeti, bude svědkem zázraků, které Pán konati bude. Kromě veřejného učení, všem určeného, ještě zvláštního se mu dostane naučení, jež Pán dal svým apoštolům, naučení o chudobě, sebezapírání, o lásce k bližnímu, čímž božský Mistr tyto duše poučí a ku konání ctnosti vznešených povzbudí. I v důvěrném kruhu apoštolů s Pánem ještě zvláštní místo nalézáme pro sv. Jana; náleží zajisté ke třem vyvoleným svědkům nejslavnějších okamžiků života Ježíšova. To byla doba zkoušky a přípravy sv. Jana a škola rekovných ctností pro panickou duši jeho.

Zbožné cvičení. — Pán Bůh dává každému pro jeho povolání potřebné milosti, které jej připravují na boje životní. Knězi řeholníku trvá tato příprava dlouho a postupuje časem. Pro obyčejného věřícího, jehož povolání není tak vznešeno, jsou sice tyto milosti menší, avšak vždy ještě přehojné, aby

mohl přemoci nebezpečí života. Blaze tomu, kdo si váží těchto milostí. Připravuje si život svatý a věčnou blaženost.

Příklad.

O čistotě svatého Jana.

Svatá Gertruda pocítila jednou vroucí radost, chvalíc a velebic čistotu sv. Jana; i prosila světce, aby jí pomohl poklad čistoty tak zachovati jako on, aby účastnou se stala jeho slávy a jeho blaženosti v nebesích. Sv. Jan řekl jí: »Třeba se tak chovati, jako já jsem se choval, chce-li kdo dosíci odměny, jaké já jsem dosáhl. Jestli Pán Ježíš něžnějším přátelstvím mne oblažil, stalo se to proto, že jsem z lásky k němu se zřekl všech styků pozemských a bděl nad sebou přísně, by lesk panictví ničím nebyl zastíněn. S větší bázní než moji bratři v apoštolátě vystříhal jsem se společnosti s ženami, a když láska k bližnímu mně ukládala bývati s nimi, prosil jsem vždy napřed Pána Boha o milost, abych jenom z náklonností k lidem neplnil svých povinností. Proto bývá též moje čistota více chválena nežli ostatních svatých; v nebesích požívám zvláštní slávy, a kdykoliv církev svatá mé panictví oslavuje, pohlíží Pán Ježíš,

můj přítel a mistr, na mne tak něžně, že srdce mé nevýslovnou radostí oplývá.«

Když světice vzpomněla ctnosti sv. Jana Křtitele, viděla předchůdce Páně sedícího na trůně obklíčeném ze všech stran vlnami moře a pak spatřila sv. Jana evangelistu stojícího v peci ohnivé, jejíž plameny vůkol něho šlehaly. I ptal se Pán Ježíš: »Co jest divnější, Jan Křtitel, jenž jest obklíčen vodami a se netopí, aneb Jan evangelista, uprostřed ohnivých plamenů, které ho nepálí?« I poznala sv. Gertruda, že Pán Bůh v nebi s podivuhodnou rozdílností odměňuje tichou, nikdy neotřesenou ctnost a ctnost bojující, která v boji se otužuje.

VI. Uzdravování.

Uzdravoval všelikou nemoc i všeliký neduh v lidu.
(Mat. 4. 23.)

První poučení dává Pán svým apoštolům o milosrdenství. Dává ho napřed svatému Janovi. Svatý evangelista Matouš totiž výslovně podotýká, že božský Mistr vyvoliv své první apoštoly, obcházel všecku Galilei, učil ve školách a kázal evangelium království nebeského, a uzdravoval všelikou nemoc v lidu. Ježíš učinil tak, aby apoštolé

jej napodobovali a později jednali, jak jim byl ukázal.

První uzdravení, při nichž sv. Jan byl přítomen, stala se tenkrát, kdy uzdravil tchyni Petrovu a chudou ženu po dvanácte let nemocnou. Slyšel hlas Ježíšův, v němž se pojila božská moc Pána nebes i země s neskončenou něžností otcovskou. Tento hlas zněl: »Doufej, dcero; víra tvá tě uzdravila.« Toliko s Petrem a Jakubem měl býti svatý Jan svědkem vzkříšení dcery Jairovy, tohoto tklivého zázraku, v němž se, jako při jiných příležitostech, ukázala soucitná mysl a milosrdenství srdce Ježíšova.

Zbožné cvičení. — Pán Ježíš miloval chudé a nemocné. Chce, abychom ho v tom následovali. I slibuje, že vše, co jsme učinili jednomu z bratří našich nejmenších, tak považovati bude, jako bychom jemu učinili. Zvykejme si Ježíše Krista v osobě chudých spatřovati a čiňme pak chudým, co bychom Spasiteli samému učinili.

Příklad.

Zjevení sv. Mechtildy o sv. Janu.

Kdo nezná, aspoň dle jména, zjevení sv. Mechtildy, zbožné benediktinky, která byla družkou sv. Gertrudy a s ní závodila v lásce k Bohu?

Knihy její zavírají podivuhodné zjevení o sv. Janu; doufáme, že se čtenáři zavděčíme, podáme-li výňatek z jejich spisů.

Jednou ve svátek svatého Jana apoštola a evangelisty, když počali na jitřní zvoniti, zdálo se mně, jakoby Ježíš v podobě dvanáctiletého dítky s radostí budil sestřičky. I sv. Jan se zjevil ve spárně, zastaviv se u lůžka sestry, zvláštní jeho ctitelkyně. Anděl pak ze sboru serafinů, vzbuzující úctu divnou krásou a zjevem velebným, šel se světlem před svatým Janem a nesčíslné množství andělů provázelo svými světly sestry do kůru. Těm, které s radostí vstaly, dostalo se cti větší, než těm, které z bázně tak činily. První anděl sloužil samému sv. Janu, poněvadž tento světec za života svého Boha miloval láskou serafina. A Mechtilda srozuměla, že tento anděl touž lásku vlévá všem, kteří svatého Jana milují pro zvláštní lásku, již Pán Ježíš měl k panickému apoštolu; poznala též, že Duch svatý lidi posud k lásce k svatému Janu povzbuzuje.

VII. Sebezapření.

Nebraňte dobru. (Luk. 9, 50.)

Vzdělání apoštolů bylo těžkým úkolem, Božský mistr užíval rád každé

příležitosti, aby jim s podivuhodnou trpělivostí vštípil ducha lásky a odňal jim předsudky zakořeněné v lidu israelském.

Svatý Jan právě jako jeho bratři nebyl prost těchto předsudků. Jednou viděl, jak muž, jenž nebyl učeníkem Páně, ducha zlého vymítal. Pohoršil se nad tím. Pocit tento ovšem plynul z jeho něžné lásky k Pánu Ježíši, nebylť však úplně čistý, blížilť se velmi duchovní žárlivosti. Dorozuměv se s ostatními apoštoly zapověděl muži tomuto vymítati zlé duchy. Později skládal počet z jednání svého v prostotě a v důvěře dětinské. »Mistře,« pravil, mluvě jménem ostatních, »viděli jsme jednoho, an ve jménu tvém zlé duchy vymítá; i bránili jsme mu, proto že nechodí s námi.« Tu dostalo se mu z úst Božského Spasitele poučení vznešeného, o sebezapření: »Nepřekážejte dobru, které jiní konají, nebo kdo není proti vám, s vámi jest.« (Luk. 9. 49. 50.) A svatý Jan, právě jako ostatní apoštolové, nezapomněl nikdy na to poučení a sv. Pavel později napsal jako ohlas tohoto učení slova velkomyslná: »Když jen Kristus se zvěstuje, z tohoť se raduji a radovati se budu.« (Filp. 1. 18.)

Zbožné cvičení. — Pánu Bohu velice se nelíbí žárlivost v duchovních

věcech. Tato chyba odívá se často krásnými záminkami, avšak vlastně není ničím jiným než pocitem, jenž vychází z pýchy. Žárlivost tato jest velikým pokušením pro osoby, které se službě Páně věnovaly. Vidíme-li, že zlí duchové vymítání a duše obráceny bývají jinými, nežli námi, máme se radovati, že Bůh oslaven jest. Pokořme se tedy, uvažující, že nebyli jsme hodni býti nástrojem jeho milosti. Když jen Kristus se zvěstuje, pak jest všecko dobře. Takové smýšlení bude Pánu Bohu velmi milým a připravíme se tak hodnými nástroji se státi v ruku Páně.

Příklad.

Sv. Edmund a sv. Jan.

Svatý Edmund, arcibiskup v Kanterbury, jeden z největších světců v Anglii, planul velikou láskou k svatému Janovi Jemu děkoval jako i nejsv. Panně za milost, že po celý život svůj zachoval neporušenou nejkrásnější a nejútlejší ctnost. Složil modlitbu překrásnou, která se nám zachovala, a která je vzácným pomníkem jeho lásky k Marii a k sv. Janovi.*) V této modlitbě sv. Jana spolu s Matkou Boží oslavuje nazýváje oba

*) Modlitbu tu podáváme v dodatku.

»lesklé perly nebeské; zářící světla, svítící společně před trůnem Božím leskem nebeským; požehnané osoby, jimž Syn Boží svou lásku na jevo dal upoután půvabem jich panenské čistoty,« a jim oběma svěruje své tělo a svou duši, aby každé chvíle uvnitř i zevnitř byli jeho věrnými strážci.

Každý den modlíval se tuto modlitbu s velikou pobožností. Jednoho dne však jí opominul; následující noci zjevil se mu svatý Jan a řekl mu s přísnou tváří: »Proč jsi vynechal mou modlitbu?« Pak mu pohrozil žezlem, které v ruce držel a zakázal mu příště zanedbávati modlitby. Tuto událost vypravuje nám Surius v životě sv. Edmunda.

I my uctívejme svatého Jana. Snad těmito snadnými cvičeními, jimiž jej uctíváme, účastni budeme milostí nadobvyčejných, a kdybychom těchto cvičení nedbali, mohli bychom býti trestáni.

VIII. Tichost.

Nevíte, čím jste ducha. (Luk. 9, 55.)

Druhé naučení dal Pán Ježíš svatému Janu o tichosti. Onen, jenž se měl učit tichosti ve škole Srdce Ježíšova a stát se apoštolem lásky, vynikal tehdy žárlivou a vznětlivou horlivostí; pročej jej i bratra jeho Jakuba Pán Ježíš na-

zval Boanerges, to je syny hromu. Tato horlivost, někdy přílišná musila zmírněna býti. Svatý Lukáš praví: Za onoho času chtěl Pán Ježíš jíti do Jerusalema a dříve nežli vešel do Samarie, poslal tam oba bratry Jakuba i Jana, aby mu připravili byt. Samaritané nepřijali ho, poněvadž chtěl jíti do Jerusalema. Jakub a Jan nemohli této urážky snésti bez rozhorlení a proto navrátivše se k Pánu Ježíši prosili jej: »Pane, chceš-li, aby oheň sestoupil s nebe a spálil je?« Pán Ježíš přísně jim vytýkaje odpověděl: »Nevíte čího jste ducha. Syn člověka nepřišel duši zatracovat, ale spasit.« (Luk. 9, 51—56.) Toto naučení si apoštol zapamatoval vzpomínaje na ně častěji, uvažoval o něm v srdci a vynikal později podivuhodnou tichostí.

Zbožné cvičení. — Věřící křesťan vida každý den pohoršení ve světě musí pamaťovati, čího ducha má býti. Někdy povstává v něm pokušení s přáním, aby tresty nebes přišly na smělého bezbožce, na zatvrzelého hříšníka, na pronásledovatele církve Než pomsta přísluší Hospodinu samému. My musíme se za hříšníka modliti, jemu dobře činiti a milovati duši jeho vykoupnou krví Kristovou. Jednou tento hříšník se snad obrátí a nás do nebes předejde.

Příklad.

Vítězství na přimluvu sv. Jana.

Svatý Jan, jehož Spasitel nazval synem hromu, jevil tuto žárlivou horlivost snad přílišně, jak nám právě podaný příběh z evangelia ukázal. Tato horlivost plynula z jeho prudké povahy, z jeho rozhorlené nenávisti všeho zlého a z jeho veliké lásky k božskému Mistru. Horlivost tato později zmírněna jsouc milosrdnou tichostí a řízena milostí, zůstala vždy v jeho povaze. Svátý Jan přispívá též rád těm, kteří na zemi bojují proti nepřátelům Kristovým, a často poznali křesťanští bojovníci zázračnou pomoc syna hromu.

Tak se stalo též, když zbožný císař Theodosius byl nucen bojovati proti tyranu Eugeniovi. V těžké a nebezpečné chvíli utekl se Theodosius k modlitbě a prosil nebe o pomoc. Zjevil se mu sv. Jan provázen sv. Filipem; svatý evangelista oděn v roucho sněžné jel na bílém koni. Vystupoval jako hrdina válečný a přikázal Theodosiovi bojovati proti tyranu, slibuje mu pomoc a vítězství. Důvěřuje v toto přislíbení dal se v boj Theodosius druhého dne. V boji střely nepřátel nazpět proti nim samým se obracely. Eugenius brzy prchl a císař

skvěle zvítězil. Zázrak tento popisují dějepisci Theodoret a Nicephor.

IX. Pokorâ.

Můžete-li pítí kalich, kterýž
já pítí budu? (Mat. 20, 22.)

Předsudkem v národě židovském zakořeněným byla vira, že Mesiáš bude mocným králem, jenž svět podmaní a nad všemi národy vládnouti bude. Salome, matka Jakubova a Janova, která vše opustila, aby šla za Ježíšem, ukázala jednou ctižádost, kterou ovšem u matky lze omluviti. Když vstupoval Ježíš do Jerusalema, aby vzal království své, přistoupila k němu provázena jsouc svými syny, kteří bez pochyby věděli o ctižádostivých myšlenkách matky své. Poklonivši se Pánu Ježíši řekla: »Pane rci, aby tito dva synové moji seděli jeden na pravici tvé a druhý na levici v království tvém,« Pán Ježíš odpovídaje pak Salomě, více však oběma apoštolům, řekl: »Nevíte oč prosíte. Můžete-li pítí kalich, který já pítí budu?« Můžete-li, jak vykládá kterýs i církevní otec, křtem pokřtěni býti, kterým já jsem pokřtěn byl, krvavým totiž křtem mučednictví? Oba apoštolové řekli: »Můžeme.« Dí jim Ježíš: »Kalich zajisté pítí budete, ale abyste seděli na pravici mé aneb na

levici, nemohu já vám dáti, ale Otec můj, jenž jest v nebesích.* Skvělé to přislíbení slávy mučednictví, které nesmírně převyšovalo prosby Salomy. — Vznešené to učení Páně, které místo slávy, o niž se prosí, slibuje pokoření a oběti.

Zbožné cvičení. — Sláva mučednická není nám slíbená jako sv. Jakubovi a sv. Janovi. Avšak kdožkoli jsme, musíme kalich Páně píti, t. j. jeho utrpení a pokoření snášeti v té míře, jak nám Božská prozřetelnost určila. Toť jest největší ze všech milostí. Porozuměli jsme tomu vždycky? Neoddáváme se, ačkoliv žijeme v novém zákoně, časným nadějím jako židé starého zákona?

Příklad.

Kalich sv. Jana.

Jak prastaré podání vypravuje, byl jednou svatý Jan na svých apoštolských cestách v Malé Asii od kněží bohyně Diany polapen a do chrámu jejího zavlčen. Kněží lid pobouřili a chtěli apoštola přinutiti, aby modlám obětoval. Svatý jim nabídl volbu řka: »Buďte vy modlíce se k bohyni Dianě její mocí zboříte chrám Ježiše Krista: anebo já modle se k Bohu svému, jeho mocí chrám Diany zničím; pak ovšem v mého Boha

uvěříte « Návrh lidem přijat. Všichni chrám opustili a sotva sv. Jan modlitbu začal, sřítíl se chrám. I socha Diany se zbořila rozpadnuvši se na kousky. A hle Aristodém, hlava kněží pohan-
ských, chce lid poštvati; proto povstá-
vají dvě strany a chystají se k boji. Svatý Jan vystoupil a řekl Aristodémovi:
»Co ještě učiním, abych tě přesvědčil o pravdě náboženství Ježíše Krista.«
Aristodém odvětil: »Chceš-li, abych v Boha tvého věřil, vypij jed, jejž ti podám. Neuškodí-li tobě, poznáme, že tvůj Bůh jest pravým Bohem.« »Učiň, jak jsi řekl,«
odvětil apoštol. Před všemi podal Aristodém jed dvěma otrokům k smrti odsouzeným. Vypili ho a v té chvíli zemřeli. Svatý Jan na to znamená se svatým křížem, bere kalich s nápojem smrtícím, vyprazdňuje jej a jed mu nikterak neškodí. Pak vzkřísil oba mrtvé. Kněží pohanští s Aristodémem i všichni přítomní uvěřili v Ježíše a byli pokřtěni od sv. Jana.

Později vystavěn tam kostel ke cti sv. Jana. Na památku tohoto zázraku vyobrazuje se sv. Jan s kalichem v ruce, z něhož had vystupuje na znamení, že nápoj v kalichu byl otráven.

Jest posud obyčejem na svátek sv. Jana víno světiti, abychom od otravy

uchování byli. Formulář jest v »Rituale Romanum.«

Svatý Isidor píše o sv. Janu: »Pil kalich otrávený a nejen sám od smrti zachráněn byl, ale vzkřísil i ty, kteří smrtelným nápojem byli usmrceni.« V samomluvách sv. Augustina čteme: »Aby okusil tvé sladkosti, o Ježíši, sv. Jan vypil kalich otrávený.«

X. Hora Tábor.

Proměnil se před nimi. (Mat. 17., 2.)

Pán Ježíš chtěl ukázati svou velebnost i své božství třem apoštolům, kteří později též byli svědky jeho hrozného úzkosti smrtelné. Že byl vyvolen sv. Jan, byla ještě zvláštní příčina. Pán Ježíš chtěl totiž, jak praví sv. Jan Damascenský, skvělý důkaz svého božství dáti tomu, jehož si zvolil za hlasatele tajemství nejvznešenějších, aby, uzřev slávu Syna Božího, hlásal světu pravdu: »Na počátku bylo Slovo«.

Pán Ježíš pojal tedy Petra, Jakuba a Jana a vedl je na horu vysokou. Byla to hora Tábor, o níž královský prorok předpověděl, že plesati bude ve jménu Páně. (Žalm 88, 13.) I proměnil se před nimi. Zastkvěla se tvář Jeho jako slunce,

a roucho Jeho učiněno jest bílé jako sníh. Ukázali se jim Mojžíš a Eliáš, rozmlouvající s nim. I promluviv Petr. řekl Ježíšovi: »Pane, dobře jest nám zde býti; chceš-li, udělejme tu tři stánky, Tobě jeden, Mojžíšovi jeden, a Eliášovi jeden.« A když on ještě mluvil, oblak světlý zastínil je. A hlas bylo slyšeti z oblak řkoucí: »Tentoť jest Syn můj milý, v němž jsem si dobře zalíbil, toho poslouvejte.« I uslyševše to učenci padli na tváře své a báli se velmi. (Mat. 17. 1.-6.) Tento hlas Otce nebeského vstípl se hluboce a trvale do duše apoštolovy i připomněl si jej, když psal: »Viděli jsme slávu jeho, slávu jakožto jednorozeného od Otce.« (Jan 1. 14.)

Zbožné cvičení. — Jsou v životě jisté slavné a velmi příjemné chvíle, kdy Pán Ježíš se proměnití a našim smrtelným očím takřka viditelnějším se jeviti ráčí. Jest nám, jako bychom Jej viděli; cítíme jeho Božskou přítomnost; srdce naše požívá štěstí nebeského. Rádi bychom volali s apoštolem: »Pane, dobře jest zde býti; udělejme tu stánky své.« To však není možno. Nemáme zde místa trvalého; napřed musíme zasévat v slzách, abychom v radosti jednou žili; musíme projíti strastmi vyhnanství, nežli vejdemo do vlasti, kde sobě na vždy odpočineme.

Příklad.

Odměna sv. Jana za to, že psal
o božství Ježíše Krista.

Svatá Mechtilda viděla opět slávu svatého Jana; všechna totiž slova, která sv. Jan napsal o božství Ježíše Krista, se jí ukázala, podobná hvězdám světlým, rovněž i všecka slova, která jako výklad jeho slov přidali sv. Otcové ve svých spisech a kázáních. Tak podobal se sv. apoštol slunci jasnému, jež paprsky své vysílalo křišťálem drahokamy vzácnými ověnceným. Zdálo se jí též, jakoby o sv. Janu při nešporách zpívali: »Lavit in vino stolam snam, umyl ve víně roucho své,« poněvadž na rouchu viděti bylo jako znamení převeliké slávy, že při ukřižování Kristově s tak sklíčeným srdcem přítomen byl, že trpěl vnitřní mučeníctví, »in sanguine lavit pallium snum, a v krvi ovoce olivy plášť svůj,« poněvadž jako olej ošvěcuje, rozhrívá a ohebné činí, tak i v svatém Janu svítila láska hořící a zářilo srdce jemné a něžné.

Tu věnovala světice apoštolu modlitby zbožné osoby, která jej obzvláště uctívala. S radostí je přijal a řekl: »Ze všeho, co mně obětovala, všem svatým vzácnou připravím hostinu.« Světice se pak tázala: »Co dáš jí samé?« I odvětil

apoštol : »Rudu ochráncem jejího panictví, ve všech útrapách a bojích nalezne ve mně bezpečné útočiště, v hodině smrti jí přispějí a duši její k božskému Spasiteli přivedu.«

XI. Samaritánka.

Přišel Syn člověka, aby spasil, co bylo zahynulo.
(Mat. 18, 11.)

Svatý Jan nám vypravuje a sice velmi obšírně obrácení Samaritánky u studnice Jakobovy. Jest to jeden z nejtklivějších důkazů milosrdenství Spasitele. Uzdraviv nemocné u přítomnosti apoštolů, chtěl jim Pan Ježíš vznešenější učení ohlásiti, učení o duchovním milosrdenství. »Nevíte, čího jste ducha,« řekl jim. Nyní jim na tomto krásném příkladě ukáže ducha nového zákona, jenž jest duchem lásky a milosrdenství všem i největším hříšníkům.

Kdo chce důkladně znáti příběh tento, dočte se ho v čtvrté hlavě evangelia podle sepsání sv. Jana; zde ho nemůžeme úplně podati. Ustav na cestě, Pan Ježíš posadil se u studnice Jakobovy. Přišla žena Samaritánka vážit vodu. Pan Ježíš žádá, by mu dala píti a dává a lítost upřímnou v ní vzbuzuje. Žena, která náhle změněna a obrácena byla,

zvěstuje teď sama obyvatelům města, že viděla Vykupitele. Mnozí pohnuti jsouce jejími slovy, přišli sami k Pánu Ježíši a prosili Jej, aby tam zůstal; mnoho z nich uvěřilo v něj.

Zbožné cvičení. — Svatý Jan praví, že Pán Ježíš ustal na cestě. Jaká cesta Pána Ježíše tak unavila? Jest to veliká dráha, kterou projíti musil, aby hříšníky spasil. I nás všech prosí, jako žádal Samaritánku: »Dej mi píti!« Žízni po našem štěstí, po naší svatosti, po naší lásce. Spěchejme tuto žízeň uhasiti, věnujme se úplně lásce Jeho.

P ř í k l a d.

Přednosti sv. Jana.

Svatá Mechtilda nám vyjeví ještě dvanáctero podivuhodných předností sv. Janu udělených. »Svatá Mechtilda,« tak čteme v jejích zjeveních, »viděla sv. Jana evangelistu na prsou božského Spasitele spočívati a vůkol něho veliký počet svatých, kteří věnec tvořili okolo Spasitele a Jej se sv. Janem velebili. I prosila Pána, by ji naučil, jak by Jej pro miláčka chváliti mohla. A Pán Ježíš řekl jí: »Napřed jej pochváliš pro šlechetný rod jeho, když se narodil z mé rodiny, která jest nejšlechetnější ze všech rodin. — Pak že jsem jej, panice, k apoštolátu

povolal. — Za třetí, že hoden byl více nežli ostatní lesk mé tváře na hoře Tábor spatřiti. — Za čtvrté, že hoden byl při poslední večeři na prsou mých spočívati. — Za páté, že více vědomosti se mu dostalo než-li ostatním, pročez napsati mohl lidem modlitbu, kterou jsem se na hoře olivetské modlil. — Za šesté, že jsem jej na důkaz své lásky vyvolil za ochránce své matky. — Za sedmé, že jsem po svém vzkříšení jej více osvětil než ostatní, že mne ihned poznal, když učeníci bouří skličeni byli, i zvolal: »Pán jest to!« — Za osmé, že jsem mu pro naše důvěrné přátelství svoje tajemství zjevil, když psal knihu »Zjevení« a když osvěcen, napsal slova: »Na počátku bylo Slovo;« co prorokům i jiným lidem tajno zůstalo. — Za deváté, že k oslavě mého jména jed pil. — Za desáté, že ve jménu mém mnoho zázraků vykonal a mrtvé křísil. — Za jedenácté, že jsem jej s tak vroucí radostí navštívil a jej k hodům lásky s bratřími jeho pozval. — Za dvanácté, že jsem duši jeho bez bolesti od těla odloučil a z místa vyhnanství uvedl do věčné radosti.«

XII. Člověk třicet osm let nemocný.

Vstaň, vezmi lože své a choď. (Jan 5, 8.)

V Jerusalemě byl zázračný rybník, jenž slul bravný. Jak praví svatý Jan,

jenž nám uzdravení člověka, třicet osm let nemocného, věrně, jako očitý svědek vypravuje, bylo tam veliké množství neduživých, slepých, kulhavých, schnoucích, očekávajících hnutí vody. Neboť anděl Páně sestupoval jistým časem do rybníka a hýbala se voda. A kdo první po hnutí vody do rybníka sestoupil, uzdraven býval od kterékoliv nemoci. I byl tu jeden člověk osm a třicet let nemocný. Toho uzřev Pan Ježíš ležeti, slitoval se nad ním a tázal se: »Chceš-li býti zdrav?« Odpověděl Jemu nemocný: »Pane, nemám člověka, aby, když se voda hýbe, vpustil mne do rybníka; neb když já jdu, sestupuje jiný přede mnou.« Dí mu Pan Ježíš: »Vstaň, vezmi lože své a chod'!« A hned učiněn jest zdrav člověk ten a vzal lože své a chodil. Pominouce mlčením závistné zlosti fariseů, kteří Pánu Ježíši pokrytecky vytýkali — že v sobotu uzdravil člověka tohoto, uvažujme, že zázračný tento rybník byl předobrazem svátosti pokání, jehož rozdačem později se stal svatý Jan a ostatní apoštolové. I oni léčili všecky duševní nemoci a nikoliv jednou, ale tisíckrátě duším nemocí hříchu trpícím říkali slova: »Vstaň a chod'!«

Zbožné cvičení. — Není nic smutnějšího a nebezpečnějšího nad duševní

ochablost čili vlažnost ve službě Boží. Kdybychom postiženi byli touto nemocí, pospěšme ponořiti se do spasitelné vody svátosti pokání. Obmyjme se v tomto zřídle, vytrysklém z Božského Srdce Páně, jež vždy jest otevřeno obyvatelům nového Jerusalema a povstaneme s veselým srdcem a choditi budeme s radostí po cestě Páně.

P ř i k l a d.

Panna Maria dává sv. Jana za učitele sv. Řehoři Divotvorci.

Svatý Řehoř, biskup Nové Cesaree, proslavil se netoliko vynikající svatostí a rozsáhlou učeností, ale i svými četnými a velikými zázraky, pročež se mu jména Divotvorce dostalo. Dle svědectví sv. Basilia, přirovnáván byl k Mojžíšovi a k apoštolům. Vypravuje se o něm podivuhodný příběh, kde největší důvěru ukázal v slova Písma svatého. Chtěl stavěti kostel; překážela však blízká hora. Začal se modliti a připomněl Pánu Ježíši slova Jeho: »Mějte víru v Boha! Amen pravím vám, že kdokoli řekl hoře této: Zdvihni se a uvrhni se v moře, a nepochyboval by v srdci svém, ale věřil by, že se stane, cožkoliv dí, staneť se jemu.« (Mar. 11, 23.). Druhého dne se hora tolik pohnula, kolik pro stavbu kostela bylo třeba.

Svatý Řehoř vyprosil si ještě v jiné tísní modlitbou svou daleko větší milosti. V mládí svém byl žákem Origenovým. Tento veliký učitel upadl ke konci svého života v bludy, které od církve byly zavrženy. Stoupenci Origenovi rozšiřovali tyto bludy a míchali do svých kázání a nauk zásady Origenovy v době, kdy sv. Řehoř se stal biskupem v Nové Cesarei. Světec, jenž svého učitele velice miloval a jeho památku v úctě nemalé měl, začal o učení tomto pochybovati. V této nejistotě tísnivé prosil o osvětlení božského Spasitele a nejsv. Pannu. Neprosil marně; neb Panna Maria zjevila se mu ve snách a dala mu sv. Jana za učitele. Svatý evangelista podal biskupovi vyznání víry, které od celé církve východní přijato bylo, v němž největší tajemství evangelia, zvláště o vtěleném Slově s prevelikou jasností vysvětlena byla. Toto vyznání víry nalezneš v životě sv. Řehoře, sepsaném kardinálem Baroniem.

XIII. Vzkříšení Lazarovo.

Lazare, pojd' ven! (Jan 11, 43.).

Svatý Jan nám vypravuje vzkříšení Lazara, skvělý onen zázrak, jímž chtěl Pán Ježíš korunovati četné zázraky, v nichž nám evangelista lásky tak tklivě

ličí něžné milosrdenství Božského Srdce. »Miloval,« praví, »Ježíš Martu i sestru její Marii i Lazara.« Lazar byl nemocen. Sestry jeho poslaly k Pánu Ježíši i vzkázaly mu: »Pane, kterého miluješ, nemocen jest.« Pán Ježíš řekl pak k učeníkům: »Nemoc ta není k smrti, ale k slávě Boží, aby oslaven byl Syn Boží skrze ni.« Čekal ještě dva dni a potom řekl jim: »Lazar umřel; pojďme k němu!« Když se přibližoval k Bethanii, vyšla mu naproti Marta a řekla: »Pane, kdybys byl Ty zde, bratr můj nebyl by umřel; ale i nyní vím, že cožkoli požádáš od Boha, dá Tobě Bůh.« Dí jí Ježíš: »Vstanef zase bratr tvůj.« Pak zavolala Marta Marii, sestru svou. Mnozí ze židů přišli k Martě a k Marii, aby je těšili; když viděli Marii, že vyšla, šli za ní řkouce: »Jde ke hrobu, aby tam plakala.« Maria pak, když přišla, kde byl Pán Ježíš, padla k nohám Jeho a řekla, opakujíc slova sestry: »Pane, kdybys byl Ty zde, bratr můj nebyl by umřel.« I zaplakal Ježíš, tak že židé řekli: »Hle, kterak ho miloval!« Když byl jako syn člověka plakal s plačícími, ukáže jako Syn Boží moc svou. »Lazare, pojď ven!«, zvolal hlasem velikým a hned vyšel živý, maje ještě ruce a nohy svázaný plátnem a tvář jeho byla obvázána šatem.

Zbožné cvičení. — Kéž bychom častěji tento příběh četli, rozjímalí a pro sebe zužitkovali. Jest též hrob duše a duševní smrt. Kdyby někdo z těch, kteří čtou tyto řádky, byl odumřel milosti Boží, kéž by slyšel hlas mistrův. Jest to týž hlas, který volá: »Duše, krví mou vykoupená, pojď ven z hrobu!« A vy, zbožné duše, které buď v řádě, buď jinak Pánu sloužíte, jako sestry Lazarovy, modlete se za své bratry, kteří odumřeli životu milosti, aby na nich Pán obnovil zázrak vzkříšení a učinil je opět dědici království nebeského.

P ř í k l a d.

Svatý Jan učitelem andělů.

Svatý Jan Zlatoústý odvažuje se říci, že sv. Jan, apoštol, svým evangeliem poučil anděly o tajemství vtělení Syna Božího, kterého dříve neznali, a že se stal i učitelem cherubínů a serafínů, dokazuje to z listu sv. Pavla k Efeským. Slova sv. Jana Zlatoústého neváháme věrně podati; praví: »Jan vynikal svatostí podivuhodnou, jsa pln božské a skryté moudrosti, dává svým ctitelům tak veliké a tak mnohé milosti, že jej nelze čítati k pozemským obyvatelům,

nýbrž mezi nebešťany, mezi anděly jej zařaditi dlužno. Jest synem hromu, miláčkem Kristovým, sloupem všech církví, jež jsou na zemi (neb, přeživ všecky apoštoly, řídil všecky církve až do časů Trajanových). Má klíče království nebeského, pil kalich Páně. Nešatí jej zlatý lem, nýbrž kráčí ozdoben jasnou hvězdou, která září plným leskem jeho moudrosti; před sebou má celé nebe; celý svět jest jevištěm jeho působení; jeho diváci jsou andělé a lidé čistí jak andělé, neb kteří se snaží takovými státi. Jenom tito mohou slyšeti nebeské zpěvy apoštolovy. Andělé totiž i cherubíni a serafíni, slyší s námi z úst jeho to, co my nyní víme. Pravíť sv. Pavel: »Aby v známost uvedena byla knížatstvům a mocnostem na nebesích skrze církev rozličná moudrost Boží.« Mocnosti nebeské tedy sloužily jemu, jak sv. Jan Zlatoústý pokračuje, a obdivovaly se kráse duše jeho, moudrosti a ctnostem jeho, jimiž i Krista Pána si naklonil. Jako lyra, zdobena zlatem a drahokamy pod zlatým smyčcem zazní, tak i sv. Jan, jenž duši svou ctnostmi vyzdobil, za hodna uznán, aby Duch Svatý v jeho duši nejmocnější a nejvznešenější zvuky dal zaznívati. (Sv. Jan Zlatoústý v předmluvě k evangeliu sv. Jana.)

XIV. Rozmnožení chlebů.

Jáť jsem chléb života. (Jan 6, 35.).

Nadešla doba, kdy Pán Ježíš chtěl připravit rozum i srdce lidí na největší zázrak své lásky, na nejsvětější Svátost oltářní. Tato svátost měla již ve Starém zákoně rozličná předobrazení. Poslední, mnohem zřetelnější předobrazení mělo všecka předešlá v sobě přijmouti. Rozmnožuje chleby na poušti, chtěl Pán Ježíš poukázati na onen veliký zázrak, jímž na všech oltářích našich chléb svátostný do nekonečna se rozmnožuje: zároveň chtěl příležitosti této použití, aby jasně a zřetelně ohlásil ustanovení nejsvětější Svátosti.

Byla blízko velikonoc, praví sv. Jan, a za Ježíšem šel veliký zástup, jenž přiváben byl jeho zázraky a divy. Pán Ježíš, vida s hory množství, které nemělo co jísti, slitoval se nad nim a jak jiný evangelista dokládá, když byl víru apoštolů zkoušel, kázal lidu se posaditi. Bylo jich okolo pěti tisíců. Pak požehnal pět chlebů a dvě ryby a celý zástup jedl z pokrmů zázračně rozmnožených. A když byli nasyceni všichni, sebrali apoštolové ještě dvanácte košů drobtů. Tehdy poprvé vyslovil ona slova, kterým smyslní židé neporozuměli, která však po všecky věky s nadšením a láskou měla

by býti opakována: »Jáť jsem chléb života. Tělo mé jest pravý pokrm a krev má pravý jest nápoj. Kdo jí chléb tento, živ bude na věky.«

Zbožné cvičení. — Zástup, jenž šel za Ježíšem, trpěl hlad a Pán Ježíš vyřkl lahodné slovo slitování: »Lito mi zástupu, nebo již tři dni trvají se mnou a nemají, co by jedli.«

Daleko větší zástupy i v lidu křesťanském, nedbajíce eucharistické hostiny, která se jim nabízí, trpí duchovní hlad a umírá nedostatkem. Božské Srdce Ježíšovo jest litoostí pohnuto a truchlí nad nimi. Duše horlivé, modlete se za tyto nešťastníky a když některé duše můžete přivésti ke stolu nejsvětější Svátosti, buďte ubezpečeny, že vykonaly jste dílo veliké a Božské Srdce jste potěšily.

P ř í k l a d.

Sv. Petr a sv. Jan zjevují se
sv. Janu Zlatoústému.

Svatý Jan Zlatoústý byl z největších biskupů církve východní. Vrstevníci jeho podívovali se nejen jeho vynikající svatosti, ale i vznešené výmluvnosti, pročež nazýván byl Chrysostomus, to jest Zlatoústý. Úchvatnou svou výmluvností unášel posluchače a při rozličných příležitostech

se proslavil co nejskvěleji. Tyto výsledky dlužno připisovati nejen jeho vlohám, ale též i modlitbě a pak zvláštní milosti, kterou přijal od svého patrona, sv. Jana evangelisty, jehož velice uctíval. V jeho životopise se vypravuje, že jednou, když se právě modlil, zjevil se mu sv. Jan, provázen sv. Petrem. Oba byli v bílém rouchu oděni a blížili se důstojně a velebně. Tu jej chopil za ruku sv. Jan evangelista a podáváje mu knihu, řekl: »Nás poslal k tobě Ježíš Kristus; přijmi tuto knihu; jest to dar, jež ti Pán Bůh posílá. Já jsem Jan apoštol a evangelista, jenž hlavou na prsou Spasitele spočíval. S touto knihou Písmo svaté snadno pochopíš a mým přispěním žádné obtíže v něm nenalezneš.« Dal mu políbení pokoje a vrátil se do nebe. Toť byla slova sv. Jana k jinému Janovi, jež osvěcoval a Zlatoústým učinil. (Život sv. Jana Zlatoústého).

VX. Poslední večeře.

Až do konce je miloval. (Jan 13, 1.)

Až do konce je miloval, přehojně, nekonečně. Toto vznešené slovo napsal sv. Jan na onom místě, kde o poslední večeři mluví. Není pochybnosti, že miláček při této slavné události, jako jindy, ob-

zvláštní měl účast. Svatý Lukáš praví, že sv. Jan se sv. Petrem byli povoláni, aby připravili beránka; podává nám překrásnou řeč Ježíšovu po poslední večeři; jejíž slova všechna hluboce do srdce si vštípil.

Vejdeme v duchu do večeřadla. Vidíme tam Ježíše seděti uprostřed učeníků. Mluví k nim s neobyčejnou něžností, nazývá je synáčky svými. Jí s nimi a když povečeřeli, vzal Pán Ježíš chléb, žehnal ho, lámal a dával učenníkům svým a řekl: »Vezměte a jezte; totoť jest tělo mé.« A vzav kalich do svatých rukou svých, požehnal ho a podal učeníkům svým řka: »Vezměte a pijte z toho všichni, neb toť jest krev má nového zákona, která za vás a za mnohé vylita bude na odpuštění hříchů.« Poslouchejme mlčky a klanějme se v tichosti Tomu, jenž tak veliké věci pro nás učinil.

Zbožné cvičení. — Každý den na tisících a tisících oltářích kněz katolický opakuje slova: »Totoť jest tělo mé, toť jest krev má.« Opakuje je ve jménu svého Božského Mistra, jenž takto každý den oběť poslední večeře obnovuje a stále k nám volá: »Vezměte a pijte z toho kalicha, jenž vás láskou naplňuje.« Slyšeli jsme jako křesťané tato slova? Snažíme se, jimi řídit se? Přijímáme

často tento chléb andělský? Přijímáme ho s čistým srdcem? Prosme sv. Jana, jenž snad první ze všech lidí tak šťasten byl, Tělo Páně přijmouti, aby nám dal pochopiti, jak velikou lásku ukázal Pán Bůh lidem v tomto tajemství.

P ř í k l a d.

Svatý Jan dle otců církevních.

Chceme-li ukázati, jak svatý Jan za všech časů církve uctíván byl, jest velmi zajímavo, uvést krásné výroky, jimiž svatí otcové a spisovatelé církevní důstojnost svatého evangelisty oslavovali. Nazývají ho cherubem Božím, miláčkem Kristovým, synem Matky Boží přijatým, orlem evangelistů, prohlubinou moudrosti, požárem lásky, perlou čistoty, panickým apoštolem, mučenníkem, ačkoliv smrti nepodstoupil, sluncem církve, rozkoší věřících, knížetem bohoslovců, králem proroků, hromem, jenž vším mírem zaznívá, Alfou i Omegou Písma sv., spisovatelem věčného slova, pokladníkem všech bohatství a všech milostí. Sv. Jan dosáhl všech korun jiných svatých, koruny vavřínové učitelů církevních, koruny liliové panen, koruny růžové mučenníků. Byltě bohoslovcem mezi všemi nejvýtečnějším; byl patriarchou, prorokem, apo-

štolem, evangelistou, knězem, mučenníkem. Byl andělem, nikoliv přirozeností, ale čistotou a ctností svou. Byl panicem, neb jako panic přišel k Pánu Ježíši a dle výroků sv. Jarolíma, sv. Augustina a všech sv. otců prvních století, zůstal až do smrti své. Povolán jsa od Krista Pána za apoštola, věnoval mu květ mládí svého neporušený a zachoval jej vždy v téže kráse. Pro zásluhy této andělské ctnosti, miloval jej Pán Ježíš více nežli ostatní apoštoly; byl přítomen jeho proměnění a všech jiných zázraků; byl zasvěcen do všech tajemství jeho; spočíval při poslední večeři na prsou jeho a odtud čerpal všecka tajemství moudrosti. Jemu posléze, jako panickému učenníku, svěřil umírající Pán Ježíš panenskou matku svou, jako nejvzácnější poklad svůj. —

XVI. Odpočinek na Srdci Ježíšově.

Byl jeden z učenníků, kterýž ležel na prsou Ježíšových, jehož miloval Ježíš. (Jan 13, 23.).

Při poslední večeři chtěl Pán Ježíš miláčkovi svému podati patrný důkaz své lásky. »Byl jeden z učenníků, jehož miloval Ježíš,« praví sv. Jan, »který ležel na prsou Ježíšových«. Sám se nejmenuje, avšak není pochybnosti, kdo to byl: svatí otcové a církevní spisovatelé roušku

jeho pokory odhalili a všichni poznali sv. Jana. Proč jej tolik miloval? Proč dal mu Pán Ježíš tento neobyčejný důkaz své lásky? Proto, jak praví kterýsi svatý otec, že zvláštní čistota byla příčinou větší lásky. Ten, jenž z Panny se narodil, vždy nejvíce ty miloval, kteří byli čistého srdce. »Kdož jsi? Jak se nazýváš?« volá sv. Anselm, »ty jenž na srdci svého mistra spočíváš? Jest to Jan, miláček. Odkud se ti dostává toho štěstí? Byl jsi větší než Petr, první a kníže apoštolů? Byl jsi světlejší než Ondřej? Byl jsi milován hodnější nežli ostatní apoštolové? On byl panic; jako panický učenník přišel k Pánu Ježíši a proto jej vyznamenal tak jeho mistr. Přátelství Srdce Ježíšova jest podílem panických duší.«

O, svatý odpočinku, slasti lásky, důvěrná rozmluva svatého Jana se Srdcem Ježíšovým, kdo byl by vystihl tajemství tvoje? »Nepostačilo Spasiteli,« praví slavný jakýs řečník, »vylíti hojnost milostí na sv. Jana; chce mu dáti i zřídlo milostí. Všecky milosti prýští z lásky; Ježíš dal mu svou lásku. V srdci má své zřídlo; Ježíš mu dává i své srdce a činí ho majitelem dobrot samých, když mu již dříve ovoce jejich byl daroval. Pojd', praví mu, učenníku milý, já jsem tě od věčnosti vyvolil, bys byl učitelem

lásky; pojd' a čerpej tuto lásku u zřídla jejího; pojd' a vezmi si odtamtud ona slova líbezná, jimiž obměkčíš srdce věřících; pojd' a přiblíž se tomuto Srdci, které hoří z čisté lásky k lidem; pojd' a pozoruj žár, jenž mne rozněcuje.«

Zbožné cvičení. — My však, ubozí hříšníci, vrhněme se pokorně k nohám Mistrovým a snad nám ve svém ne-smírném milosrdenství řekne jako hostu na svatbě. »Příteli, posedni výše,« a pak můžeme i my jeho srdci se přiblížiti a zakusiti odpočinutí svatého, kde, jak sv. František Saleský praví, radosti nebeské pijeme u proudu již dříve, nežli vejdemo do věčné radosti nebeské.

P ř í k l a d.

Svatý Jan orlu přirovnáván.

Představuje-li sochař anebo malíř milou podobu sv. Jana, vždy mu orla přidává. Orel jest znakem sv. Jana, jako lev sv. Marka, vůl sv. Lukáše a člověk sv. Matouše. Tyto znaky mají původ svůj ve zjevení proroka Ezechiele a zjevení sv. Jana samého, kteří oba viděli u trůnu Božího orla, lva, vola a člověka. Svatý Jan se proto orlu přirovnává, že jako Isaiáš předčí všechny proroky, tak i sv. Jan vyniká svou vznešeností nad ostatní

evangelisty a jako orel se vznáší k vyšinám nebeským. Nazývají též sv. Jana nejsvětějším učitelem a nejučenějším svatým. Bude záhodno výrok sv. Augustina zde doslovně uvést: »Svatý Jan se právem přirovnává orlu, poněvadž jeho učení se výše vznáší a vznešenější jest než učení ostatních evangelistů a též snaží, aby jeho učením srdce se výše povznesla. Ostatní tři evangelisté zdají se choditi se Spasitelem na zemi; svatý Jan však, jako by se mu protivilo po zemi choditi, ihned na začátku pronáší slova vznešená, an vystupuje netoliko nad zemi a nad nebe, ale i nad sbory andělské a nad všechny moci neviditelné, aby dospěl k Tomu, skrze něhož všechno učiněno jest: »Na počátku bylo Slovo a Slovo bylo u Boha a Bůh byl Slovo.« Vznešenosti začátku rovná se i ostatní část jeho učení a nikdo nepsal jako on o božství Ježíše Krista. Neboť nechal na zemi zářiti onu pravdu nebeskou, kterou tak hojně čerpal; neboť ne bez příčiny praví o sobě ve svém evangeliu, že při poslední večeři spočíval na prsou Spasitelových. Tajně čerpal z tohoto zřídla. Později měl všem zjeviti, co nitru jeho bylo svěřeno a všem národům měl ohlásiti nejen vtělení a utrpení Syna Božího, ale i čím před svým vtělením byl, totiž

jednorozeným synem Otce, věčným, jako Ten, jenž Ho zplodil a ve všem roven Tomu, jenž Ho poslal.«

XVII. Smrtelná úzkost.

Pojav s sebou Petra a dva syny Zebedeovy, počal se smoutiti a teskliv býti. (Mat. 26., 37.).

Nadešla hodina krvavé oběti. »Vstaňte, pojďme!«, řekl Pán Ježíš svým apoštolům. Pak kráčí na horu Olivetskou, kde své utrpení začíná a sice hroznou úzkostí smrtelnou, jež byla mučnictvím Srdce Jeho. Naposledy, jako jindy činival při všech slavných příležitostech, pojal s sebou Petra a dva syny Zebedeovy, aby, kteří při proměnění svědky byli Jeho slávy, přítomni byli též při Jeho utrpení a Jeho neobyčejném pokoření. Když Pán Ježíš přišel na horu Olivetskou, řekl svým apoštolům: »Bdětež a modlete se, abyste nevešli v pokušení.« Pak vzdálil se od nich, co by mohl kamenem dohoditi, a modlil se: »Otče můj, je-li možné, ať odjde ode mne kalich tento, ale však ne jak já chci, nýbrž jak ty.« I ukázal se Jemu anděl s nebe, posiluje Ho. A postaven jsa v úzkosti smrtelné déle se modlil. I učiněn jest pot Jeho jako krůpěje krve, tekoucí na zem. Rád

by byl našel útechy nějaké u svých apoštolů, i přišel k nim, ale našel je, ani spí pro únavu. Opět se modlí a smrtelná úzkost jej pojímá. Po druhé i po třetí přichází ke svým apoštolům, ale vždy je nalézá spící. I vytýká jim něžně: »Tak-liž jste nemohli jedné hodiny bdíti se mnou?« Svatý Jan též tam byl; i on spal, jako Petr a Jakub. Stalo se tak pro únavu a zármutek; malou slabost tuto Pán Ježíš dopustil i u svého miláčka, aby nás povzbudil v našich křehkostech; aneb spíše chtěl Pán Ježíš, tento tichý beránek, aby ničeho se mu nenedostávalo k mučeníctví Srdce jeho, že mu i ta útěcha odepřena, aby viděl zároveň se modliti ty, které nejvíce miloval.

Zbožné cvičení. — Božský Spasitel blahoslavené Markétě vyslovil přání, že by rád viděl zbožné duše před svato-
stánkem, které by útrpnost měly s jeho hroznou úzkostí smrtelnou na hoře Olivetské a s tolikerými urážkami jemu každodenně působenými v Nejsvětější Svátosti Oltářní. Poklekněmež rádi před Pánem Ježíšem v Nejsv. Svátosti a uvažujme jeho veliký zármutek nad hříchy svými a jistě učiníme předsevzetí, Pána Boha nikdy neurážeti.

P ř í k l a d.

Přednosti úcty svatého Jana.

Nelze pochybovati, že svatí nejvíce milostí vyprosí těm, kteří je zbožně uctívají. Svatá Gertruda zakusila to při úctě sv. Jana. Snažila se jej co nejhorlivěji uctívati. Jednou ukázal se jí sv. evangelista, aby jí řekl, jak jest mu úcta její milá, i aby ji povzbudil v strastech, které jí bylo snášeti, poukazuje ji na věčné radosti nebeské. Přislíbil jí též, že modliti se bude za všechny sestry, řka: »Já miluji ony, kteří mne milují, právě jako božský Mistr můj.« A pak dodal: »Nevěsto Kristova! Nepozbývej ducha ve chvílích utrpení. Bolesti nynějšího života pominou jako stín; ničím nejsou proti věčné blaženosti, které v nebesích požíváme. I ty jí jednou budeš účastna. Přijdeš k nám, bys se spojila s nebeským svým ženichem, ježž tolik miluješ, po němž tolik toužíš. Ve svém životě jsem více trpěl než ty; ale za to též milost, kterou mi Bůh udělil, srdce všech ke mně vábí. Skoro všichni křesťané mne zvláštním způsobem uctívají. I u tebe tak bude. Tvá památka vzkvete po tvé smrti a v mnohém srdci probudí svaté radosti božské lásky.« Toto přislíbení se plní vždy více a více. Kéž by úcta sv.

Gertrudy v duších svaté radosti božské lásky roznítla a úcta sv. Jana všecka srdce k němu přivábila!

XVIII. Pod křížem.

Hle, matka tvá! (Jan 19., 27.).

Když sv. Jan při poslední večeři tak blízko seděl Pána Ježíše, neodloučil se již od něho, praví sv. Bonaventura a vskutku, nikdo tak věrně a důvěrně k Pánu Ježíši se nepřidružil. Po jeho zajetí následoval ho sv. Jan do dvora velekněze a neopustil ho ani při ukřižování, ani při smrti, až tělo jeho do hrobu vloženo.

Pod křížem nalézáme při Marii Panně svatého Jana. Jaký pohled! Jan a Magdalena, nevinnost s kajícností. »Stály blízko kříže Ježíšova matka jeho a sestra matky jeho Maria Kleofášova a Maria Magdalena. Tedy uzřev Ježíš matku a učenníka tu stojícího, kteréhož miloval, dí matce své: »Ženo, hle syn tvůj!« Potom dí učenníkovi: »Hle, matka tvá!« A od té hodiny přijal ji učenník k sobě.« Pan Ježíš pní na kříži. »Co nám ještě dá,« táže se jeden slavný řečník, »když jest nahý a všeho pozbaven? Kamkoliv pohlédne, nevidí ničeho, co by svým nazvati mohl. Nikoliv, mylím se; vidí

Pannu Marii a sv. Jana, kteří mu praví: »Tvoji jsme.« To jest vše, co mu zbylo a on dává jednoho druhému. Jene, tobě dávám Marii a Marii zároveň dávám tebe. Panna Maria náleží sv. Janu a sv. Jan Panně Marii. Všecka láska, všecka něžnost, všecka úcta, kterou choval k Panně Marii, vše to ožije v srdci sv. Jana. Ten, jenž srdce svou vůlí řídí, jehož slovo všemocné jest a vše vykoná, co řekne, činí Marii matkou sv. Jana a sv. Jana synem Marie Panny.« — »Jaká čest, velký Bože,« volá vykladač Písma sv., »Jan, učenník Ježíšův, stal se jeho bratrem! Tak dobře jest, pod křížem státi s Ježíšem trpícím i setrvati při něm.«

Zbožné cvičení. — Všichni lidé byli zastoupeni v osobě sv. Jana na hoře Kalvarii. I nám řekl Pán Ježíš: »Hle, matka tvá!« Maria Panna těchto slov nikdy nezapomene. Až do konce časů i pro nejnižší a nejopuštěnější dítko lidské bude míti lásku a něžnost mateřskou. Tu jest matka naše! Nezapomínejme na to! Ano slibme: Nyní i vždycky, ať cokoliv se stane, věčnou lásku, věčnou, neobmezenou důvěru k Panně Marii!

P ř í k l a d.

Zjevení bl. Anděly z Foligno.

Svatý Alfons praví, že nejblaho-slavenější Panna nikdy neoslyší proseb

těch, kteří útrpnost mají s jejími bolestmi pod křížem a jí prosí ve jménu těchto bolestí. Zřejmo jest, že do této zbožné útrpnosti lze i toho pojmouti, jenž účast měl na utrpení Panny Marie měrou tak vysokou. — Blahoslavená Anděla z Foligno dosáhla tímto způsobem brzy po svém obrácení veliké milosti. Sama praví:

»Toužila jsem po Panně Marii a sv. Janu; myslívala jsem na ně a žádala, aby skrze bolesti, které pod křížem pocítili, mně vyžádali milosti, pocítiti bolestí Ježíšových aspoň oněch, kterých sami pocítili. Vymohla mně tuto milost a sv. Jan mne jednoho dne takými bolestmi obmyslil, že tento den je z nej-hroznějších v mém životě. Ve chvíli, kdy jsem osvícena byla, viděla jsem, že útrpnost svatého Jana byla více než mučnictvím u přítomnosti Pána Ježíše a Panny Marie. Proto vznikla ve mně nová žádost, abych se zřekla všech časných statků s plným vědomím. Zlý duch odporoval, ale i lidé všichni, kterých jsem se o radu tázala. Všecky statky i všecka zloba světa by mne nezdržela, bych svého jmění chudým nedala aneb ho aspoň neopouštěla, kdyby mi nebylo možno bývalo jiným způsobem se ho zříci. Cítila jsem, že nemohu ničeho podržeti, abych nezarmoutila těch, kteří mne osvětili. A

přece byla jsem starostliva a nevěděla jsem, zda moje oběť Pánu Bohu příjemnou byla, plakala jsem a prosila: »Pane, byť bych i do pekla odsouzena byla, přece chci pokání činiti a všeho se zříci a Tobě samému sloužiti.« Avšak starost neustala; byla jsem bez útěchy. Tolik jsem se změnila.« (Život blahoslavené Anděly z Foligno).

XIX. Nejsvětější Srdce kcpím probodené.

Jeden z vojáků otevřel bok jeho kopím a hned
vysla krev a voda. (Jan 19., 34.).

»Pan Ježíš chtěl,« praví kterýsi svatý Otec, »aby jeho Srdce na kříži bylo otevřeno, abychom k němu přístup měli touto viditelnou ranou, která všem hříšníkům otevřena byla jako archa spásy.« O této ráně lásky měl rozjímati přede všemi svatý Jan s Pannou Marií. Jako věrný svědek očitý všem stoletím ona slova nesmrtelná podává, jež tak často opakujem: »Když vojáci přišli k Ježíšovi, jak uzřeli ho již mrtvého, nezlámali kosti jeho; ale jeden z vojáků otevřel bok jeho kopím a hned vyšla krev a voda. A ten, kterýž to viděl, svědectví vydal a pravé jest svědectví jeho; a on ví, že pravé věci praví, abyste i vy věřili.«

(Jan 19., 33.—35.). »Podivuhodná pozornost,« praví sv. Augustýn, »nepraví, že voják bok Kristův probodl, takových výrazů neužívá. Ale praví, že bok jeho otevřel, jakoby nám chtěl v tomto Srdci ukázati bránu života, z níž nám z jeho krve tryskly svátosti církve, bez nichž nám nelze života dosíci.«

A svatý Otec dodává, že tato krev vylita byla na odpuštění hříchů a že tato tajemná voda každou skvrnu smývá a hříšníky úplně očišťuje. Tato krev na Kalvarii vylitá nepřestane téci, stane se hojným zřídlem, nesmírným proudem pokoje a spásy, jenž všude donese očistění a život. Svatý Jan z tohoto zdroje první čerpal pod křížem; za ním budou čerpati duchovní dítky sv. evangelisty, panické duše kněží z kalicha oběti oltářní, aby všem dali píti, kteří touží po vině plodícím panny a po tajemné vodě odpuštění, která teče na ubohé hříšníky, kteří jako Magdalena pod křížem klečí.

Zbožné cvičení. — Svatý Jan jest u velké míře vzorem a ochráncem všech duší zasvěcených Srdci Ježíšovu. Šťastné duše, které jste poznaly svatou krásu a veliké přednosti této pobožnosti požehnané, které se rozněcujete jejím půvabem úchvatným, zvolte si svatého Jana

za svého zvláštního ochránce. Bude vaším vůdcem při této pobožnosti, která není ničím jiným, než nejvyšším výrazem lásky Boha k lidem a lásky lidí k Bohu.

P ř í k l a d.

Cvičba sv. Janu velmi milá.

Božský Spasitel zjevil jednou svatě Gertrudě pobožnost, která sv. Janu velmi milá jest a neobyčejnými milostmi odměňována bývá. Když jednou sestry na kůru zpívaly slova: »Ženo, hle syn tvůj!«, pozorovala svatá Gertruda jasný paprsek, jenž vycházel ze Srdce Ježíšova a svým leskem miláčka obléval. Když celý ráj se před ní otvíral, viděla, jak všichni svatí s uctivým obdivem na svatého Jana patřili a nejsvětější Panna líbezně s ním se bavila a jemu přála tohoto vyznamenání.

I zatoužila sv. Gertruda po tom, by zvláštním způsobem uctila sv. Jana i prosila dle obyčeje svého Mistra milovaného: »Nejmilejší Spasiteli, co činiti, abych se Tvému miláčkovi zalíbila?« Pan Ježíš jí odpověděl: »Naučím tě tomu. Kdo se chce zalíbiti tomuto apoštolu, nechť se modlí toliko modlitbu Páně, připomínaje světci štěstí, které srdce jeho pocítilo, když jsem po prvé tuto modlitbu svým

apoštolům říkal. A pak jej pros, aby ti vyžádal milosti, bys až do konce s ním byla spojena.* Chceš-li si tuto cvičbu osvojit, bys se zalíbil svatému Janu, užij modlitby, kterou v dodatku nalezneš.

XX. Svatý Jan u hrobu Ježíšova.

Běželi oba dva spolu a ten druhý učenník předběhl Petra a přišel první ke hrobu. (Jan 20, 4.).

Kristus Pán přemohl smrt. Vstal z mrtvých, Aleluja! Nikdo však o tom posud neví; ani apoštolové, oplakávající smrti Mistrový, ani Petr, jenž lká nad zapřením Mistra; ani Jan, jenž dle rozkazu Ježíšova zůstal po boku Marie Panny, aby ji těšil jako syn; ani Magdalena, která ještě před slunce východem přišla k hrobu a uzřela hrob prázdný. Všecka zděšena přišla k Petrovi a učenníku, ježž Ježíš nejvíce miloval, a dí jim: »Vzali Pána z hrobu a nevím, kde ho položili.« Tehdy vyšel Petr a Jan a šli ke hrobu. Běželi oba dva, ale druhý učenník předběhl Petra a přišel prve ke hrobu. Došel tam, nachýlil se nad otvorem do hrobu a uzřel prostěradla položena, ale nevešel, až přišel Petr. Tento vešel do hrobu i uzřel rovněž prostěradla. Roucho však, jimž byla zavinuta hlava Ježíšova, nebylo s prostěradly, nýbrž leželo zvlášť,

jsouc svinuto. Potom teprve vešel tam i ten učenník, kterýž byl první přišel ke hrobu, a užírl i uvěřil. (Jan 20, 1—8).

Všecky tyto podrobnosti, které sv. Jan vypravuje věrně a prostě, neboť vše na své oči viděl a rukama hmatál, jsou plny důležitých naučení. Proč spíše přišel svatý Jan ke hrobu? Byla to horlivost a mladická síla, která kroky jeho okřídčila? Nikoliv, odpovídají vykladači Písma, láska to jest, která nemůže snést nepřítomnosti Mistra mileného, která hoří touhou opět jej spatřiti. Avšak s dojemnou pokorou očekává příchodu Petra, nežli do hrobu vchází. Tento důkaz poddanosti dává tomu, jenž bude knížetem apoštolů. Proč, když užírl, uvěřil ihned? Jest to opět láska, která jej osvěcuje a vlévá jemu i sv. Petru, dříve nežli se jim zjevil Mistr, víru v jeho vzkříšení a v jeho božství.

Zbožné cvičení. — Máme jiný hrob, v němž se uzavřiti chtěl Ježíš Kristus až do skonání světa; jest to svatostánek. Duše, které Ježíše milujete, pospěšte s horlivostí a láskou k tomuto tajemnému hrobu! Tam naleznete světlo a život.

P ř í k l a d.

S v a t ý J a n a l o v e c.

Kassian vypravuje v knize své příběh, jenž nám líčí libeznou prostotu sv.

Jana. Sláva svatého apoštola se daleko rozšířila a z daleka přicházely zástupy, aby spatřily toho, jenž spočíval na prsou Spasitele, jenž Panně Marii za syna dán byl, jenž svým kázáním a prací tolik obcí křesťanských na východě založil. Jednou přišel z kraje dalekého jistý lovec, by jej viděl a slyšel a právě zastal světce, jak pohrával si s ochočenou koroptví. Podivil se lovec, nemoha pochopiti, jak se může muž tak veliký takovým způsobem baviti. Svatý Jan však, jenž jeho podivení ve tváři a snad i v srdci četl, řekl mu: »Synu můj, co neseš v ruce?« »Luk,« odvětil lovec. »Proč jej nemáš vždy napjatý?« tázal se dále apoštol. Lovec podivil se otázce této a řekl: »Aby dlouhým napjetím neoslábl; kdyby vždy byl napjat, neměl by pak dosti síly, aby těžkou střelou mrštil na divokou zvěř.« »Tak i ty se nediv,« odvětil světec, »skrovnému zotavení, jehož v té chvíli jsem si popřál; kdybychom duchu někdy nepopřáli malého, dovoleného vyražení, opustila by nás pozornost přílišně napjatá právě ve chvíli, kdy jí potřebujem.«

XXI. Zázračný lov ryb.

Řekl učenník ten, kteréhož miloval Ježíš,
Petrovi: „Pán jest to.“ (Jan 21. 7.).

Dvakráte se již zjevil po vzkříšení Pán svým apoštolům. Přesvědčil nevěří-

ciho Tomáše, ukazav mu své rány a kající učenník vrhá se k nohom Mistrovým, klaní se mu a volá: »Pán můj a Bůh můj!« Pán se ráčil apoštolům opět zjevití a tu měl svatý Petr, první z apoštolů a svatý Jan zvláštní místo zaujati. Miláček nám celý příběh se všemi podrobnostmi vypravuje: »Potom se opět zjevil Ježíš učenníkům u moře tiberiadského. Zjevil pak se takto: Byli spolu Šimon Petr a Tomáš, jenž slove Blíženec a Nathanael, jenž byl z Káně Galilejské, a synové Zebedeovi a jiní dva z učenníků jeho. Dí jim Šimon Petr: »Jdu lovit ryby.« Řkou jemu: »Půjdeme i my s tebou!« I vyšli a vstoupili na loď, ale té noci ničeho nepopadli. Když pak bylo již ráno, stál Ježíš na břehu, ale učenníci nepoznali, že by to byl Ježíš. Tedy řekl jim Ježíš: »Dítky, máte-li co k jídlu?« Odpověděli jemu: »Ne.« Dí jim: »Vrzte síť na pravou stranu lodi a naleznete.« I vrhli; a již jí nemohli utáhnouti pro množství ryb. Tedy řekl učenník ten, kteréhož miloval Ježíš, Petrovi: »Pán jest to!«

Zbožné cvičení. — Tento zázračný lov ryb byl předobrazem obrácení, jaké apoštolové všude působili. Pán jim přislíbil, že učiní z nich rybáře lidí. Této milosti zasloužili sobě důvěrou v Mistra.

Snad v té chvíli, kdy nejméně toho očekáváte, kdy nezdarem svých námah, myslí pozbýváte a k Bohu voláte: »Mistře, po celou noc jsme pracovali, avšak nadarmo,« v té chvíli snad vám všemohoucí Pán připravil jiný zázračný lov ryb a řekne vám: »Vrzte síť a naleznete.«

P ř í k l a d.

Svatá Koletta a svatý Jan.

Svatí Otcové církevní, vykládající zázračný lov ryb, poukazují na to, že Jan toliko pro svou čistotu Pána první poznal. »Čistota,« praví sv. Jarolím, »první měla poznati tělo čistotné. Blahoslavení čistého srdce, nebo oni Boha viděti budou.«

Pak dodávají, že jako svatý Jan milován byl obzvláště od mistra božského pro svou čistotu, tak že sám chová převelikou lásku k duším čistým, panickým.

Kdož by mohl říci, kolik paniců a panen svatému apoštolu děkuje za to, že i v největším nebezpečí zachovali neposkvrněný poklad ctnosti ze všech nejkrásnější.

Viděli jsme již tuto lásku sv. Jana k čistým duším v příkladě sv. Edvarda; teď podáváme jiný příklad ze života sv. Koletty, jak jej Surius vypravuje.

Tato světice, která znovu zřídila řád Klarisek, konala mnohé skutky kající; aby čistotu zachovala neporušenou, zvolila si svatého Jana za zvláštního ochránce. To nezůstalo bez odměny, neboť svatý apoštol se jí zjevil a podal jí zlatý prsten na důkaz jejího čistého zasnoubení s ním. Dějepisec dodává, že tento prsten později jako relikvie nosen byl od několika osob, které si chtěly svatou čistotu zachovati.

XXII. Tajemné slovo.

Chci, aby on tak zůstal, dokud nepřijdu.
(Jan 21, 22).

Po zázračném lovu ryb obrátil se Pan Ježíš k svatému Petrovi a třikráte se jej tázal: »Šimone Janův, miluješ-li mne?« Třikráte odpověl svatý Petr s velikou pokorou a se zkroušeným srdcem: »Pane, ty víš, že tě miluji.« Když byl tak napravil Petr trojí zapření trojím osvědčením lásky, ustanovil jej Pán Ježíš pastýřem beránek a ovcí t. j. pastýřem věřících a hlavou všech ostatních apoštolů. Prorockými slovy dal mu pak na srozuměnou, jakou smrtí zemře a dodal: »Pojď za mnou.« Obrátiv se Petr, uzřel toho učenníka, kterého miloval Ježíš, který i odpočíval při večeři na prsou

jeho a řekl Pánu Ježíšovi: »Pane, co pak tento?« Jaká to laskavá přívětivost svatého Petra, jenž povždy, jak praví svatý Jan Zlatoústý, dobré i zlé časy sdílel se svatým Janem. Slyšel, že mu Pan Ježíš slibuje korunu mučennickou, celý svět svěruje a zvláštní lásku prokazuje, i rád by, aby i svatý Jan toho vyznamenání účasten byl. Ale Pan Ježíš mu odvětil: »Chci, aby on tak zůstal, dokud nepřijdu, co tobě po tom, ty pojď za mnou.« Z toho povstala řeč mezi bratřími, že učenník ten neumře. A neřekl jemu Ježíš: »Neumře«; ale: »Chci, aby tak zůstal, dokud nepřijdu, co tobě po tom.«

Co znamená toto tajemné slovo, kterému apoštolové tehdy nerozuměli, a jež zvláštní místo naposled vykazalo sv. Janovi mezi bratřími? Znamenalo, jak učí vykladatelé Písma, že jako svatému Petru bylo Mistra následovati ve smrti kříže, tak že i sv. Janovi určeno bylo všecky bratry přežítí a jako svědku velikých událostí na zemi zůstatí až do dne, kdy duši svou odevzдал v ruce Mistra svého.

Zbožné cvičení. — Snad jsme již často toto slovo slyšeli a nerozuměli jsme však významu jeho pro život. Slovo toto učí nás, abychom byli vždy při-

pravení a vždy po svatosti toužili, ale hodinu smrti na vůli ponechali tomu, jenž lépe, než my sami, zná náš pravý prospěch a nás více miluje, než my sebe.

P ř í k l a d.

Božské Srdce Ježíšovo jest
všem otevřeno.

Svatá Gertruda měla podivuhodné vidění, jež znázorněno jest na obraze v kostele jí zasvěceném a které všechny zbožné duše mělo by pohnouti, by s důvěrností k božskému srdci Ježíšovu se obracely. Důvěra, již žádá božský Mistr od tolika duší, byla by pro mnohé zdrojem nejčistších radostí a snad i největší svatosti. Světice snažila se právě dle svého zvyku co nejvíce skutků lásky k božskému Spasiteli vzbuzovati, když náhle spatřila svatého Jana, an hlavu svou položil na srdce božského Mistra a rukou krk jeho ovinul. Ve své pokoře vrhla se svatá Gertruda Spasiteli svému k nohám a nikdy by se neodvážila, tak veliké důvěrnosti si žádati. Svätý Jan ji však povzbudil a řekl jí jako bratr: »Neboj se, pojď se mnou a měj účastenství na mém štěstí. Přítomnost má nechť tě neodpuzuje. Božský Spasitel jest tak laskav, že důkazy lásky jednoho člověka

neodnímají mu tisíců jiných a právě tak rád poslouchá důvěrné řeči tisíců, jako lásky plné hovory jednoho člověka.«

XXIII. Uzdravení chromého.

Ve jménu Ježíše Krista Nazaretského vstaň
a chod'. (Sk. ap. 3, 6).

Pan Ježíš vstoupil na nebesa a sedl na pravici Boha Otce. Dle příslibení seslal apoštolům Ducha Svatého, když shromáždění byli ve večeradle. Divná změna stala se s muži těmito, kteří nedávno ještě byli rybáři, a nyní se stávají sloupy církve a podmaniteli země. Naplňují svět úžasem nad svými zázraky; neb moc Boží na ně sestoupila. Chodí dobře činíce a uzdravující všechny nemocné v lidu. Nejpmamátnejší uzdravení vypravují Skutky apoštolské. Tento zázrak učinili sv. Petr i sv. Jan, které naposled spolu vidíme. »Petr a Jan vstupovali do chrámu v hodinu modlitby a to devátou. A muž nějaký. jenž byl chromý od narození, byl nesen, kterého kladli na každý den u dveří chrámových, které slovou krásné, aby prosil za almužnu ty, kteří vcházeli do chrámu. Uzřev Petra a Jana vcházející do chrámu, prosil je o almužnu. I pohleděv naň Petr s Janem, řekl: »Hleď na nás!« A on pilně hleděl na ně

doufaje, že něco od nich dostane. Tedy řekl Petr: »Zlata a stříbra nemám, ale co mám, to tobě dám: Ve jménu Ježíše Krista Nazaretského vstaň a choď!« A ujav jej za ruku, pozdvihl ho, a hned utvrzení jsou kloubové jeho i nohy. A vyskočiv stál i chodil; i vešel s nimi do chrámu chodě a poskakuje a chvále Boha. I uviděl jej všecken lid, an chodí a chválí Boha, i naplnění jsou úžasem a divením nad tím, co se s ním stalo.»

Zbožné cvičení. — Kněz, jako nástupce apoštolů, říká totéž slovo postiženým duchovní nemocí, duším bohužel četným, které jen s obtíží po cestě Páně krácejí. Pro Ježíše Krista vstaň, duše křesťanská, která lkáš v smrtelné lhostejnosti, vstaň a choď! Slyš, duše vlažná hlas tento, jest to hlas Ježíše Krista samého; slyšelas-li jej, pak se střež zatvrditi srdce svého!

P ř í k l a d.

Z á v ě t s v a t ě h o J a n a.

Svatý Jarolím nám zachoval velmi dojemný příběh ze starých let svatého Jana, které velmi krásně zobrazuje evangelistu lásky, učenníka a apoštola božského srdce.

Světec dosáhl vysokého věku. Tělo jeho oslabené přísnými cvičbami kajícnosti a námahami apoštolskými, nemohlo se již vzpřímiti. Hlas jeho zesláblý, nemohl jako dříve hlásati svaté jméno Vykupitelovo před množstvím lidu. Avšak byl věrným, očitým svědkem minulosti, hodně podporován svými ditkami duchovními, kteří teď již kněžími a biskupy byli, jimž vléval onu horlivost ohnivou, které duše jeho plna byla i u vysokém stáří.

Když věřící v Efesu shromáždili se v maličké prostore, která jim kostelem byla, krácel stařec skoro stoletý k svatyni opřen o dva sluhy, aby sloužil svatá tajemství. Ještě kázal svým bezmála vyhaslým hlasem, ale vždy opakoval zvláště laskavě tatáž slova: »Synáčkové, milujte se vespolek!« Když však věřící vždy tatáž slova slýchávali, řekli jednou apoštolovi: »Mistře, proč nám vždy totéž povídáš?« On jim pak dal odpověď, hodnou opravdu apoštola lásky: »Poněvadž to jest přikázání Páně; zachováte-li je, učiníte dosti.«

XXIV. Vyznání jména Ježíšova.

Vídouce stálost Petrovu a Janovu a shledavše, že jsou lidé neučení a sprostní, divili se.
(Sk. ap: 4, 13.)

Po uzdravení onoho chromého, jehož každý znal, všecken lid sběhl se k Petrovi

a Janovi do síně, která slove Šalamounova. Petr vida to, kázal Ukřižovaného, vytýkaje jim, že původce zabili, chtěje je tím k pokání a obrácení pohnouti. I svatý Jan mluvil se svatým Petrem k lidu. Slovo jejich nebylo bez úspěchu. Zázrak nového divného lovu ryb se podruhé opětoval. Pět tisíc lidí uvěřilo v Ježíše Krista a stalo se křesťany. To však vzbudilo závist kněží. Fariseové a Saduceové těžce nesli, že kázali o z mrtvých vzkříšení Ježíše; vsadili proto Petra a Jana do žaláře, kdež přes noc zůstali. Nazejtří sešla se vysoká rada, Annáš a Kaifáš mezi nimi. I tázali se apoštolů, jakou mocí aneb v kterém jménu to byli učinili. Petr ujal se slova a hlásal s odvahou neohroženou božství svého Mistra i před těmi, kteří jej byli ukřižovali. Vidouce tedy stálost Petrovu a Janovu a shledavše, že jsou lidé neučení a sprostní, divili se a poznali je, že s Ježíšem bývali. Jak praví svatý Jan Zlatoústý, neobyčejně smělé vystoupení a náhlá změna, kterou u nich zpozorovali, naplnila je úžasem. Při umučení Páně viděli je bázní se trásti. Nyní to nebyli titěž; nyní byli svědky neohroženými, až se později mučenníky stali. Když členové vysoké rady nepopíratelné pravdy tohoto zázraku popříti nemohli, usnesli se apoštolům

zakázati, aby ve jménu Ježíšovu nemluvili. Apoštolé však odpověděli se svatou upřímností: »Zdali to spravedlivé jest před obličejem Božím, abychom vás více poslouchali než Boha, sudte sami. Neb nemůžeme nemluvit toho, co jsme viděli a slyšeli. Toť bylo první svědectví, které svatý Petr s Janem vydali svému Mistru, první pronásledování, které pro něho trpěli.

Zbožné cvičení. — I nám se naskytují příležitosti, snad méně slavné, ale přece důležité, kde i nám bude pravdě svědectví vydati a jméno Páně před lidmi vyznati. Nepřihodilo se nám ještě, že jsme se za něho styděli z bázně před lidmi? Prosme proto svatých apoštolů Petra a Jana, aby nám vyžádali milosti, abychom budoucně statečnost a věrnost vždy osvědčovali.

P ř í k l a d.

Odpor svatého Jana proti kacířům.

Svatý Jan měl v posledních letech svého života boje s kacíři, které již za jeho času rušily pokoj církve. Mezi jinými bylo bludařství žida Cerintha zvláště bezbožné a nebezpečné. Tento pyšný bludař chtěl křesťanství s gnosticismem spojit.

Pod pokryteckým zevnějškem skrýval falešné učení, ničící celé křesťanství; popíral totiž božství Ježíše Krista. Svatému Janovi bylo bojovati proti nepříteli svého božského Mistra a při té příležitosti bylo viděti, jak nejmilosrdnější apoštolů pronásleduje blud s přísností neoblomnou a silou nepřemožitelnou. Dějepisec Eusebius nám zachoval příběh jeden a odvolává se na svědectví svatého Polykarpa, prvního a nejmilejšího učenníka svatého Jana. Světec setkal se jednou v lázních s bludařem Cerinthem. Sotva uslyšel, že tento vkročil do domu, ihned uprchl, nechtěje pod jednou střechou s bludařem prodlévati. Pak napomínal svatý Jan i své společníky, aby ho následovali: »Prchněme, aby tento dům, v němž kacír prodlévá, nesřítíl se a nepochoval nás ve svých rozvalinách.«

I ve svých listech jeví všude tentýž odpor proti bludařům, píšeť: »Přichází-li kdo k vám a nepřináší-li toho učení, nepřijímejte ho do domu, aniž ho pozdravujte.« Totéž vštěpoval i svým učenníkům. Vypravuje se, že svatý Polykarp, jehož se jednou kacír Marcion tázal, zda-li jej zná, odvětil: »Znám tě, prvorozený zlého ducha.« Žijeme v době, kdy všechny bludy se trpí, ano ještě se podporují od těch, kteří by je měli potlačovati. Následujme

příkladu svatého Jana dle hesla svatého Augustina: »Milujte lidi, zničte bludy!« Svě bližní milujme, byť i pobloudili sebe více; nikdy však neschvalujme bezbožnosti, nýbrž nesmířitelnou nenávistí pronásledujme učení bludná.

XXV. Svatý Jan a Panna Maria.

Přijal ji učenník k sobě. (Jan 19, 27).

Svaté evangelium ničeho nám o tom nevypravuje, ale ctihodné podání nám praví, že svatý Jan, plně slovo Ježíšovo, Pannu Marii do domu svého přijal a konal všecky povinnosti nejoddanějšího syna. Jaký život vedli Panna Maria a svatý apoštol v chudém domě, do něhož ji svatý Jan přijal, když přišli s Kalvarie? Nikdo to nevypravoval a sotva by dovedl lidský jazyk podati tyto rozmluvy nebeské. Modlili se, praví slavný řečník, a ztrativše jeho viditelnou přítomnost, věrou k němu se blížili. Jak podivné modlitby, v nichž Maria Panna útěchy hledala v sladké vzpomínce na vše, co pro ni učinil Syn milený. Jak láskyplné modlitby, v nichž s ním rozmlouvala, ačkoliv ho již neviděla. Jak útěšné modlitby, v nichž více slzami než slovy na jevo dávala svou lásku, bol a touhu, by jej brzy spatřila.

Taková byla též modlitba sv. Jana, jenž spojoval svou modlitbu s modlitbou Panny Marie. Jistě často spolu plakali a křížovou cestu konali. Z rána učenník přistoupil k oltáři a obětoval obět nového zákona, Maria Panna klečela před ním a přijala z rukou jeho onoho, jehož nosila v přečistém lůně svém, jenž tak často v náručí jejím spočíval.

V této posvátné samotě po pracích apoštolských posvěcoval se svatý Jan v společnosti nejsvětější Panny a připravoval se na apoštolát požehnaný, jenž mnohem déle trvati měl, než apoštolát jeho bratří.

Zbožné cvičení. — Svatý Jan byl první a největší ctitel Marie Panny. Zvolme si jej za vzor a za vůdce v úctě královny nebeské. Tak jednejme, aby po příkladě svatého Jana pobožnost tato nám k srdci přilnula: »Pravý ctitel Panny Marie nikde nezahyne.«

P ř í k l a d.

Obráz sv. Jana a jeho mše svatá dle vidění Kateřiny Emerichové.

Kateřina Emerichová, jejíž vidění jsou velmi známa, která nám v obrazech velmi dojemných líčí život a smrt božského Spasitele, podává nám i obraz

mše svaté svatého Jana u přítomnosti Panny Marie.

»Jednou přišel svatý Jan k Panně Marii; byl všecek sestárlý a hubený. Vcházeje, měl bílý řasnatý plášť podpásaný. Svůj pás odložil a jiný vzal, na němž písmena byla vyšita. Na rámě vzal nějaký manipul i štolou se oděl. Brzy vyšla ze spárny své Panna Maria bíle oděná, opírajíc se o rámě své služby. Tvář její byla bílá jako sníh, zdála se plna nebeského nadšení. Po nanebevstoupení Syna svého toliko po něm toužila. Vešla do modlitebny; když svatostánek byl otevřen, ukázal se kříž v něm ukrytý. Oba se pomodlili; svatý Jan povstal, vzal ze záhradří svého měděnou nádobu, otevřel ji a vyňal pytlíček jemného plátna a z něho složené roucho, které skrývalo nejsvětější svátost oltářní v podobě čtverhranného kousku bílého chleba. Pak vyslovil několik slov slavně a vážně a podal svaté přijímání Panně Marii; nejdražší krve jí však nepodal.«

XXVI. Apoštol.

Učiním z vás rybáře lidí. (Mat. 4, 19).

Když Panna Maria v zanícení lásky smrti zakusila, vzata jest na nebesa, aby tam vládla nad anděly a svatými. Již

nic nevázano pak svatého Jana k Jerusalemu. Odcestoval do Asie, již mu prozřetelnost za působiště určila. Dlouho tato země byla jevištěm jeho práce, bojů i vítězství. Napřed se usadil v Efesu, jsa s Timotejem prvním biskupem tohoto města. Co vykoná chudý rybář galilejský v nádherném městě s obyvateli vzdělanými, mezi lidem v tomto životě rozmařilým a bezuzdným, mezi bohatými měšťany, kteří všem požitkům hověli a náruživě ctili velikou Dianu Efesskou? Tam že bude rybářem lidí, Pán mu předpověděl. Tam zahanbí marnou učenost moudrých tohoto světa, odkud, jako ze střediska, bude zářiti pravda, láska a život. Svatý Jan, jak svědčí svatý Jarolím, zakládal a řídil církve v Asii a svatý Jan Zlatoústý dokládá, že celá Asie od něho řízena byla. Z Efesu vyslal Karpa do Alexandrie v Troadě, Gaja do Pergamu, Aristona do Smyrny, Epafra do Kolosy, Achipea do Laodicey. Neunavnou horlivostí svou ospravedlnil příjmení »syn hromu«, které mu dal jeho Mistr. Podrobnosti této apoštolské činnosti nám pokora apoštolova zatajila, toliko Pán Bůh sám je zná. A apoštolská podání však nám zachovala památku únavné působnosti, kterou potíral povstávající bludy Cerinthianů a jiných.

Zbožné cvičení. — Nejsme všichni od Pána Boha k vznešenému úřadu apoštolskému povoláni, avšak k rozšíření božského učení přispěti můžeme dobrou radou, příhodným napomenutím, vždy však svým příkladem a svou modlitbou. »Pán Bůh každému svěřil péči o svého bližního.«

Modleme se též často za missionáře, kazatele a kněze, aby Pán Bůh pracím jejich žehnal.

P ř í k l a d.

Obrácený hříšník.

Svatý Klement alexandrijský vypravuje obrácení, které zde podáme. Svátý Jan našel na svých cestách jinocha, jenž měl příjemný zevnějšek, šlechetnou tvář, ale ještě krásnější duši. Vzal jej s sebou a odevzdal jej biskupovi řka: »Tohoto jinocha ti svěřuji; ty za něj odpovídat budeš před církví Ježíše Krista.« Biskup přijal jinocha, pokřtil jej a miloval jej jako syna. Brzy však upustil od přísného dohledu a mladík dostal se do společností nebezpečných, klesal pomalu, až klesl tak hluboko, že prchl a vůdcem loupežníků se stal. Když svatý Jan po několika letech opět přišel, žádal od biskupa svého jinocha zpět. »Není ho

více, Bohu odumřel,« řekl se studem biskup, »v horách jest nyní vůdcem loupežníků.« Při těchto slovech zaslzel svatý Jan; ale hned si dal koně osedlati a odjel. Od loupežníků byl brzy zajat a k vůdci veden. Tento, spatřiv apoštola, dal se na útěk. Svatý Jan však volal za ním: »Proč prcháš, synu můj? Měj útrpnost se mnou! Naděje není ztracena. Přicházím, bych ti odpustil, bych tě zachránil.« Mladý muž se zastavil, zbraň odhodil a začal plakati. Svatý apoštol přichází k němu, povzbuzuje jej, líbá mu ruku a vede jej zpět k biskupovi. Tento mladík byl ovčí ztracenou, kterou do ovčince opět přivedl učenník toho, jenž chtěl býti dobrým pastýřem nazýván a jenž řekl: »Nepřišel jsem hledat spravedlivých, ale hříšných.«

XXVII. Mučenník.

Kalich můj píti budete. (Mat. 20, 23).

Přes všecky práce a strasti apoštolské svatý Jan dosáhl vysokého věku. Ostatní apoštolové jeden po druhém pomřeli jako mučenníci pravdy. On sám ještě žil. A přece i jemu, jakož i ostatním apoštolům božský Spasitel přislíbil, že kalich mučennictví píti bude. Předpo-

vědění božského Mistra se vyplnilo. Tehdy panoval krutý císař Domitian, jenž křesťany všude pronásledoval. Když se dověděl, že svatý Jan v Efesu prodlévá, kázal jej do Říma přivést, kde byl vhozen do kotlu vřelého oleje. Pán Bůh opětoval při něm zázrak tří mládenců v peci ohnivé a svatý Jan vyšel z kotlu, nepocítiv ani nejmenší bolesti.

Nebyl tedy mučenníkem? Byl jím přece a sice dvojnásobně, neboť dle slov svatého Jarolíma, předně svědectví vydal jménu Pána Ježíše a třebas mu Pán Bůh zázračně život zachránil, přece jemu nescházela statečnost k mučennictví. Byl mučenníkem i z jiné příčiny; neboť toužil velmi pro Mistra svého umřít, i byl tedy život tak dlouhý pro něho obětí ze všech největší. Výmluvný jakýsi biskup volá: »Jaká muka! Božský Spasiteli, Tvá láska jest příliš přísná na něho! Není kruto, že ten, jenž Tě nejvíce miloval, déle než ostatní musí čekati na štěstí, aby Tě spatřil tváří v tvář?« Tak pil tedy svatý Jan kalich, jejž mu božský Mistr slíbil, a jeho koruna mučennická byla právě tak pěkná jako ostatních apoštolů, ba ještě větším leskem zářila.

Zbožné cvičení. — Pán Bůh nás sice nepovolal, abychom se stali mučenníky. Avšak v jisté míře můžeme býti

mučenníky, když věrně Jeho jménu svědectví vydáváme, kdykoliv se k tomu naskytne příležitost; pak, když trpělivě, ano radostně všecka protivenství snášíme, která na nás sesílá Božská prozřetelnost; posléze, kdyby nám Pán Bůh vnukl, abychom se obětovali za spásu těch, kteří nám jsou drazí a za vítězství církve svaté a my bychom ochotně poslechli vnuknutí milosti.

P ř í k l a d.

Kaple mučennictví sv. Jana.

Tam, kde svatý Jan trpěl, postavena krásná kaple, kterou nazývají kaplí svatého Jana v oleji. Ve vzácném relikviáři chovají se vlasy, které mu ustřiženy byly před mučením, které pak zbožná křesťanka sebrala. Obraz nástěnný představuje svatého Jana, jak jej vrhají do kotlu se vřelým olejem a pod obrazem čteme nápis: Joanes, Christi Apostolus, Evangelista, Propheta et Martyr e dolio ferventis olei vegetior exivit. — Jan, Kristův apoštol, evangelista, prorok a mučenník, vyšel z kotlu vřelého oleje ještě čerstvější.

Na stěně čísti lze latinské verše:

Martyri calicem bibit hic athleta Joanes,
Principii Verbum cernere qui meruit.

Verberat hunc fuste Prokonsul, forfice tondet
Quem fervens oleum, laedere non valuit.
Conditur hic oleum, dolium, ernor atque
capilli,
Que consecratur, inclyta Roma, tibi

To jest :

Zde pil kalich mučennictví bojovník Jan,
jenž hoden byl viděti Slovo, které bylo na
počátku.

Prokonsul jej dává pruty bičovati a vlasy
mu ostříhati.

Vroucí olej mu však škodit neměl moci. Zde se chová olej, kotel, krev a vlasy, které se věnují tobě, slavný Říme.

»Šťastná církev římská,« volá Ter-
tulan, »které svatí apoštolové celou svou
nauku dali i se svou krví; kde Petr
podstoupil smrt svého Mistra, Pavel
osud svatého Jana Křtitele, kde svatý
Jan byl vržen do kotlu vřícího oleje,
aniž jaké bolesti pocítil.

XXVIII. Prorok.

Musíš opět prorokovati. (Zjev. 10, 11).

Svatý Jan Křtitel, předchůdce Páně, byl posledním prorokem a posledním kroužkem tajuplného řetězu, jenž prvního člověka s Kristem Pánem, starý zákon

s novým spojoval. Než, po něm ještě jiný prorok přišel; této cti dostalo se svatému Janu Miláčkovi. Co bude ještě asi prorokovati? Messiáš již přišel a v něm se vyplnila všecka proroctví. Ale bylo mu popřáno orlím zrakem nahlédnouti do krásy nebeského Jerusalema, v nadšení vznešeném viděti, čeho oko nevidalo, slyšeti, čeho ucho neslýchalo. I předvídá veliké převraty, které předcházeti budou konec světa, opěvuje velebnost Beránka, jenž byl zabit, jenž nyní živ jest a vládnouti bude po všecky věky.

Zjevení jest nejtajemnější kniha Písma svatého. Nejslavnější bohoslovci se snažili ji vyložiti, ale žádnému se to úplně nezdařilo. Na pustém ostrově Patmos, kam po svém mučennictví do vyhnanství byl poslán, sepsal svatý Jan své Zjevení. Končí knihu svou výkřikem lásky a touhy po svém mistru, jehož na zemi tolik miloval: »Přiď, Pane Ježíši!«

Zbožné cvičení. — Mysleme často na nebe, onu vlast, která nezná nepřátel; na ono světlo, kde není stínu; na štěstí, kde není utrpení; na Otce, jenž slzy naše setře a nás na vždy oblaží. — Než, připravujme se k tomu. Modleme se a bděme, abychom do nebe se dostali, které nám

připraveno jest, které však můžeme i ztratiti a do temností pekelných upadnouti.

P ř í k l a d.

Zjevení svaté Brigitty o Zjevení svatého Jana.

V prvních stoletích církve byly pochybnosti některé o pravosti Zjevení sv. Jana. Svatý Dionys Alexandrijský nepřipisoval této knihy sv. Janovi, nýbrž stejnojmennému knězi. V některých církvích východních neodvážili se knihu tuto věřícím předčítavati a nejasnost její zdála se podezřelou. »Když některá bludná učení, tehdy se šířící,« praví jistý učenec, »právě touto knihou se hájila, snadno pochopíme pochybnosti a rozepře, které zavládly po nějaký čas až do té doby, kdy vše úplně bylo objasněno.

Sněm tridentský právoplatně rozhodl, když se usnesl, že každý se vylučuje z církve, kdo by nepřijal za zjevené všechny knihy Písma svatého, k nimž náleží i Zjevení. Též jest pravdou, že pochybností těch všude nebylo. Avšak pochopitelno jest, když dříve někteří učenci čtouce spisy odpůrců Zjevení, začali pochybovati o pravosti této knihy tajuplné a hrozné. To se přihodilo jistému učenému spisovateli za času sv. Brigitty.

Svatý Jan ráčil viděním učení církve o této věci potvrditi. Ve spisech svatě Brigitty čteme, že učenec jistý, jenž Zjevení chtěl vykládati, světici prosil, aby se božského Mistra otázala, kdo tuto knihu sepsal. Učinila tak a slyšela sv. Jana odpovídajícího: »Já Jan jsem to, jemuž Jsi na kříži Marii za matku dal, ó božský Spasiteli. Tys mi zjevil a mně vnukl všecka tajemství a já jsem ji sepsal k útěše Tvých věrných dítek, aby nebyly ve víře otřeseny převraty, které nastanou.«

XXIX. Učitel a evangelista.

Bude-li Pán veliký chtíti, duchem rozumnosti naplní jej.
(Sirach 31, 8.)

Evangelium svatého Jana jest docela zvláštní evangelium; jest bez odporu nejhlubší ze všech. Tento apoštol mluvil nejvznešeněji o Božství Ježíše Krista. Proto též spisovatelé církevní mluvící o evangeliu svatého Jana, nemohou se ho dosti nachváliti. Tak praví Origenes; »Evangelium svatého Jana jest květem evangelií. Ten toliko mohl hloubku prohlédnouti, jehož hlava na prsou Ježíšových spočívala, jemuž Pán Ježíš Marii za matku dal. Tento důvěrný přítel Pána Ježíše a Panny Marie byl jediný schopen

myšlének a citů v knize této obsažených. « Svatý Jeroným praví: »Jan jest ratolest zaštípená na božském stromě, jehož ovoce nese. Jeho evangelium vychází ze spojení jeho srdce se srdcem Božím.«

Tuto vznešenost svatého Jana představuje příznak orla, jež obyčejně svatému Janu přidělují. Než ačkoliv toto evangelium zavírá nejhlubší vědu o Bohu, přece má ještě jinou vlastnost. Svatý Jan jest evangelista, učitel lásky. Bůh jest láska. Nikdo nevypravoval tak tklivě jak on o milosrdenství Ježíšově. Od počátku do konce cítíme v jeho evangeliu a v jeho listech srdce bítí, které chovalo velikou lásku k nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu.

Zbožné cvičení. Často čtème zbožně v evangeliu a v listech svatého Jana; skrývají se v nich veliké poklady moudrosti a zbožnosti. Snažme se je nalézt. Nikde nenajdeme nic dojemnějšího, než jest na p. řeč Pána Ježíše po poslední večeři, vypravování, jak Pán Ježíš svaté Magdaleně se zjevuje, zázračný lov ryb a mnohá jiná místa. Též vzrůstati bude v srdcích našich láska k Pánu Bohu a k Pánu Ježíši; jest to jedna z milostí, jež Bůh uděluje těm, kdož čtou evangelium sv. Jana.

Příklad.

Svatá Alžběta a svatý Jan.

Miluješ-li některého svatého, n. p. svého patrona, jehož jméno nosíš, ctíš-li jej velice a konáš-li z lásky k němu mnohé dobré skutky a modlitby, bude ti zvláště nakloněn a bude se tebe ujímati. Tak si vyvolila sv. Alžběta, když dorůstala po Matce Boží ještě světce, na němž se jí líbilo jeho panictví a láska, svatého apoštola Jana.

V tehdejších dobách bylo obyčejem losem si voliti ochránce a mladé dívky na knížecím dvoře měly den ustanovený, kdy si každá losem vybírala některého apoštola. Alžběta modlila se vroucně, by svatý Jan losem jí byl přidělen. Dvanácte voskovic, každá s jménem apoštola, položeno na oltář, každá přišla a nedívajíc se vzala jednu svíci. Alžběta k veliké své radosti dostala právě do ruky svíci se jménem svatého Jana. Aby viděla, zdali se tak náhodou nestalo, ještě dvakrát Alžběta pokus učinila a pokaždé ruka její touž svíci uchopila. Zbožná dívka považovala to za vyšší řízení a od té doby konala ještě pilněji a důvěrněji své pobožnosti k svatému Janovi. Zvláště pak slíbila svému patronovi, že s radostnou štědrostí udělí, oč

by byla jeho jménem požádána. A skutečně po celý život jevila velikou svou lásku a úctu k svatému Janovi tím, že každou křivdu odpustila, každé dobrodinní prokázala, když ve jménu svatého Jana o to byla požádána.

XXX. Sv. Jan a Božské Srdce Ježíšovo.

Učenník, kteréhož miloval Ježíš. (Jan 21, 7.)

Svatý Jan jest též učenníkem a apoštolem Srdce Ježíšova. Obzvláště byl milován od svého Mistra, a miloval jej též láskou něžnou a velkomyslnou. Co jest pobožnost k božskému Srdci Ježíšovu jiného než pobožnost lásky? Odpočíval na Srdci Ježíšově; viděl Srdce otevřené kopím vojínovým a bezpochyby byl z nejvěrnějších učenníků a nejdůvěrnějších přátel tohoto božského Srdce.

Slavný kterýsi kazatel má v jednom svém kázání podivuhodné místo. Práví: »Nebudu vám vypočítávati přednosti svatého Jana. Ty však, svatý Jene, jenž jsi v té věci mistrem, otevři nám Srdce Ježíšovo; vysvětli nám každé hnutí jeho způsobené láskou! To učinil ve spisech svých; všechny spisy svatého Jana směřují k tomu, aby vysvětlily božské Srdce

Ježíšovo. V tom Srdci nalézáme obraz všech tajemství křesťanstva, tajemství lásky, jichž pramen v srdci jest. Toť srdce láskou proniknuté; všecken tlukot, všecko hnutí tohoto Srdce láskou jest způsoben. Chcete viděti, jak svatý Jan všecka tajemství tohoto Srdce ukazuje? On jde k počátku »Na počátku bylo Slovo«. A to činí, aby přišel k výsledku: »Přebývalo mezi námi«. Co pohnulo Syna Božího přebývati mezi námi? »Tak Bůh miloval svět«. Nyní víte, bratři moji, jaké jest božské Srdce Ježíšovo. Tu máte celé tajemství křesťanství. Celý souhrn víry obsažen v slovech: »My jsme uvěřili lásce, kterou Bůh má k nám«. Toť celé vyznání svatého Jana.

Zbožné cvičení. — Ke konci tohoto požehnaného měsíce věnujeme svatému Janovi pevné předsevzetí, že budeme věrně a horlivě konati pobožnost k božskému Srdci Páně, a slibme, že nebude dne v roku ni jediného, ve který bychom neprosili o tuto milost skrze přimluvu učenníka a apoštola Srdce Ježíšova. Tato pobožnost nás obrátí, jsme-li hříšníky; učiní nás horlivými, jsme-li vlažni; dopomůže nám k svatosti, když jsme pracovali ve službě Boží pilně. Toť příslibení Páně.

Příklad.

Pobožnost k božskému Srdci Ježíšovu a poslední časy. Nejpodivnějším zjevením svaté Gertrudy o Srdci Ježíšově a svatém Janu jest jistě toto. Zdá se, že právě za našich časů zvláštní zájem se jeví pro pobožnosti k božskému Srdci Páně. Svatá Gertruda známa jest pro své důvěrné obcování, jaké měla s Pánem Ježíšem a svatými. Rozmlouvala sbožským Mistrem jako dítko s otcem. Jí byli svatí nebeští přáteli a skoro společníky života. Prodlévajíc na zemi, zdála se v nebi žiti; její láska a živá víra překročovaly takřka meze světa neviditelného. Jednou rozmlouvala se svatým Janem a podivovala se mu. »Proč,« pravila mu, »jsi ty, jenž při poslední večeři spočívati směl na velebné hrudi Spasitelově, ničeho nenapsal k poučení našemu o božských hnutích tohoto Srdce?« Apoštol ji odvětil! »Mně bylo nařizeno pro církev povstávající psáti o vtěleném Slovu; Pánu Bohu se zalíbilo, lahodné pohyby tohoto Srdce v posledních časech zjeviti, aby lásku roznítil, která v srdcích chladne.«

Nedočkali jsme se těchto časů posledních, časů lhostejnosti a vystydlosti, kdy svět se musí ohřívati na plamenech žárných Srdce Ježíšova? Ó, Gertrudo,

o, Jene, pomozte nám toto božské Srdce milovati! Rozšiřujte tuto pobožnost s nebe, aby všichni národové se utíkali k poslední naději, k poslednímu útočišti. Tímto svatým znamením ať zvítězí nad mocí pekelnou, a v něm ať začnou nový život. »Obnoví se jako orlice mladost tvá.« Spěšte přivésti přislíbený od Boha čas, kdy nejsvětější Srdce Ježíšovo bude láskou kralovati nade všemi národy; nebo jest nutno, aby kralovalo.

DODATEK.

Modlitby k svatému Janu.

Modlitba svatého Edmunda.

Nejčistší a vždy požehnaná, přeslavná a vznešená Panno Maria, Matko Boží, vzácný chráme Boží, svatyně Ducha svatého, bráno nebeská, Tobě po Bohu děkuje svět za dobrodiní života. Obrát se ke mně, matko milosrdenství, a vyslyš milostivě mou pokornou modlitbu! Já jsem největší hříšník; buď mně ve všech potřebách mých laskavou pomocnicí! — Šťastný apoštole, svatý Jene, důvěrný

příteli Srdce Ježíšova, jenž jsi byl od samého božského Spasitele vyvolen, více nežli ostatní apoštolové od Ježíše milován a do tajemství nebeských zasvěcen, apoštole Ježíšův a největší evangelisto, i Tebe vzývám s Matkou téhož Ježíše, abyste mně ku pomoci přispěli. Ó, Maria, ó, Jene, lesklé perly nebeské, zářící světla, leskem nebeským svítící společně před trůnem Božím, rozptylte svými paprsky těžké mraky, které nahromadily mé nepravosti; neboť vy jste ony požehnané osoby, jimž Syn Boží poután půvabem vaší panenské čistoty svou lásku na jevo dal, když na kříži své matce řekl; »Ženo, hle, syn tvůj!«, a učenníku: »Hle, matka tvá! Spojuje se s nevýslovnou sladkostí této Božské lásky, kterou vás slovo umírajícího Spasitele sblížilo, odvažuji se, nedbaje své nuznosti, Vam oběma svěřiti tělo své a duši svou, abyste vždy byli mými věrnými strážci a laskavými u Boha orodovníky. Vyžádejte mně od Pána Boha spasení duše mé. Vyproste mně, zapřisahám Vás, aby Duch svatý, velikomyslný dárce milosti, do srdce mého vešel a v něm přebýval, by na mne vylil lesk a krásu svatých ctností a mne posilnil v lásce k Bohu a bližnímu, aby posléze tento Duch útěchy po dlouhé

pouti na zemi mne uvedl do radosti vyvolených, kde s otcem i Synem živ jest a kraluje na věky věkův. Amen.

Modlitba sv. Gertrudy.

Šťastný evangelisto, svatý Jene, připomínám ti onu lásky plnou věrnost, kterou jsi pocítil, když Pán Ježíš tebe a ostatní apoštoly učil modlitbě Páně, a prosím tebe, bys mně ráčil vyprositi milost, tomuto dobrému Mistru vždy věrným zůstatí až do konce života. Amen. Otče náš . . .

Jiná modlitba sv. Edmunda.

Milovaný učeníku Ježíšův, panický apoštol, vyžádej mi od Božského Spasitele šťastné hodinky smrti a drahé smrti svatých. Kéž bych zakončil život svůj v pravé víře, pevné naději a dokonalé lásce! Učiň, o svatý Jene, ať zachovám až do skonání svého jasný rozum a pevnou vůli, abych se z hříchů svých upřímně vyzpovídal, sv. přijímáním se posilnil a poslední pomazání hodně přijal. Kéž posléze ducha svého vydechnu s radostnou toužebností spatřiti tvář Ježíše Krista Spasitele svého. Amen.

Jiná modlitba.

Svatý Jene, jenž jsi božské Srdce Ježíšovo z celého srdce miloval. učiň, ať srdce naše přiblíží se nejsvětějšímu Srdci, tomuto pokladu božských dokonalostí. Učiň, abychom jako Ty, čerpali spásonosné vody milosti ze zřídla Páně, aby srdce naše naplněna byla hojnými milostmi, které z něho plynou. Amen.

Modlitba k sv. Janu.

Svatý Jene, omilostněný apoštol Ježíšův, miláčku božského Srdce, Ty jsi pozval sv. Gertrudu, vyvolenou nevěstu božského Mistra, by položila svou hlavu s tvou hlavou na hrud' Spasitele, kde jsou skryty všecky poklady nebes. Pak jsi s velikou uctivostí a velikou láskou položil prst na srdce dobrého Mistra a pravil's světici: »Zde jest svatyně svatých; všecky poklady nebes i země tam nalezněš«.

Nejsme sice hodni takové milosti, avšak o to tebe prosíme, vyžádej nám od Spasitele, abychom božské jeho Srdce lépe poznávali a více milovali.

Svatá Gertruda byla milostnými hnutími Srdce Ježíšova velmi potěšena a odvážíla se tebe tázati, zdalis je po-

cítil, když spočíval's při poslední večeři na této hrudi svaté, a tys jí zjevil, že jejich sladkost vnikla až do duše tvé.

Vypros nám milosti, bychom ku své útěše a svému povzbuzení někdy při sv. přijímání pocítili líbeznost Srdce Ježíšova. Tys ještě této nevěstě Kristově oznámiti ráčil, že Pán Bůh sobě vyhradil líbeznost tohoto Srdce v poslední době světu zjeviti, aby roznítil lásku, která ochladla. Tato doba nastala; Spasitel otevřel poklady svého božského Srdce a blahosklonně, jak toho ani nezasluhujeme, zve nás abychom po tvém příkladu stali se horlivými učeníky jeho Srdce a jeho kříže.

Prosíme tebe, vyžádej nám milosti, abychom za tak velikou lásku stálou věrností se odvděčili a pokáním toto milující a trpící Srdce potěšili, jak tys ho miloval a těšival. Amen.

Modlitby církevní.

Modleme se. Rač, ó Pane církev svou laskavě oslaviti, aby učením svatého Jana, apoštola tvého a evangelisty, jsouc osvícena darů věčných dosáhla. Skrze Krista Pána našeho. Amen.

Modleme se. Ó, Bože, jenž vidíš, že na nás ze všech stran protivenství

doražejí, popřej nám prosíme, aby nás chránila slavná přímluva svatého Jana, apoštola tvého a evangelisty. Skrze Krista Pána našeho. Amen.

Slavný apoštole, jenž jsi pro svou panickou čistotu Ježíši tak milým byl, že jsi hlavu na prsa jeho položil, že jsi za hodna uznán byl, aby tebe místo sebe Matce nejblahoslavenější za syna zanechal; popřej mi, vroucně prosím, abych Ježíše a Marii vřele miloval; učiň, prosím, svou přímluvou u Boha, abych i já srdcem ode všech pozemských náklonností očištěným Ježíši jako věrný učeník a Marii jako syn milující vždy byl oddán na zemi, abych zasloužil s nimi spojení býti v nebesích. Amen.

(Odpustky 100 dní. Lev XIII.)

Modlitba k sv. Janu o dar čistoty.

K tobě, ó svatý Jene, miláčku Krista Ježíše, se utíkám, a tebe o mocnou přímluvu prosím. Tobě se nebesa otevřela i viděl jsi tisíce tisíců vyvolených Páně, oděných rouchem bílým, kteří následovali Beránka a zpívali píseň novou, jakž nebylo dáno jiným. Byli to svatí, kteří na světě čistoty srdce neposkvrnili. Tys sám pro svou čistotu panickou od Pána

Ježíše za miláčka vyvolen byl; Tobě popřáno bylo spočívati na prsou Syna-
člověka; Tobě svěřena byla panenská
matka Maria. Ó, svatý Jene, vyžádej mi
milosti krásné čistoty. Tvůj příklad mne
veď, aby duch nečistý nikdy nezvítězil
nade mnou. Amen.

Zbožné vzývání svatého Jana.

Svatý Jene, tvé srdce ještě mocně
bije, pomyslíš-li na tajuplný tlukot bož-
ského Srdce, ježž jsi pocítil spočívaje na
něm při poslední večeři. Ty jsi vnikl
do tajemství božství a viděl's věci,
kterých žádný smrtelník neviděl, kterých
ani ucho neslyšelo ani srdce lidské
nepocítilo. Oroduj za nás, svatý Jene,
abychom se dostali k Pánu Ježíši. Amen.

A. M. D. G.

OBSAH:

Předmluva spisovatelova	5
1. den. Svatozár svatého Jana	9
Příklad: Svatý Jan v nejsvětějším Srdci Ježíšově.	
2. den. Učenník svatého Jana Křtitele	12
Příklad: Svatý Jan příbuzný bož- ského Spasitele.	
3. den. První setkání se s Pánem Ježíšem	14
Příklad: Svatý Edvard a svatý Jan.	
4. den. Povolání	17
Příklad: Miláček Ježíšův a Mariin.	
5. den. Doba zkoušky	20
Příklad: O čistotě svatého Jana	
6. den. Uzdravování	22
Příklad: Zjevení svaté Mechtildy o svatém Janu.	
7. den. Sebezapření	24
Příklad: Svatý Edmund a svatý Jan.	
8. den. Tichost	27
Příklad: Vítězství dobyté na pří- mluvu svatého Jana.	
9. den. Pokora	30
Příklad: Kalich svatého Jana.	
10. den. Hora Tábor	33
Příklad: Odměna svatého Jana za to, že psal o božství Ježíše Krista.	
11. den. Samaritánka	36
Příklad: Přednosti svatého Jana.	
12. den. Nemocný třicet osm let	88
Panna Maria dává svatého Jana za učitele svatému Řehoři Divotvorci.	
13. den. Vzkříšení Lazara	41
Příklad: Svatý Jan učitelem andělů.	

14. den.	Rozmnožení chlebů	45
	Příklad: Svatý Petr a svatý Jan zjevují se svatému Janu Zlato- ústému.	
15. den.	Poslední večeře	47
	Příklad: Svatý Jan dle otců cír- kevních.	
16. den.	Odpocinek na Srdci Ježíšově . .	50
	Příklad: Svatý Jan orlu přirovnává.	
17. den.	Smrtelná úzkost	54
	Příklad: Přednosti úcty svatého Jana.	
18. den.	Pod křížem	57
	Příklad: Zjevení bl. Anděly z Foligno.	
19. den.	Nejsvětější Srdce kopím probodené	60
	Příklad: Cvičba sv. Janu velmi milá.	
20. den.	Svatý Jan u hrobu Ježíšova . .	63
	Příklad: Svatý Jan a lovec.	
21. den.	Zázračný lov ryb	65
	Příklad: Svatá Kolleta a svatý Jan.	
22. den.	Tajemné slovo	68
	Příklad: Božské Srdce Ježíšovo jest všem otevřeno	
23. den.	Uzdravení chromého	71
	Příklad: Závěť svatého Jana.	
24. den.	Vyznání jména Ježíšova	73
	Příklad: Odpor svatého Jana proti kacířům	
25. den.	Svatý Jan a Panna Maria . . .	77
	Příklad: Obraz svatého Jana a jeho mše svatá dle vidění Kateřiny Emerichové.	
26. den.	Apoštol	79
	Příklad: Obrácený hříšník.	
27. den.	Mučenník	82
	Příklad: Kaple mučeníctví svatého Jana.	
28. den.	Prorok	85
	Příklad: Zjevení svaté Brigitty o Zjevení svatého Jana.	

29. den. Učitel a evangelista	88
Příklad: Svatá Alžběta a svatý Jan.	
30. den. Svatý Jan a božské Srdce Ježíšovo	
Příklad: Pobožnost k božskému	
Srdci Ježíšovu a poslední časy.	91

DODATEK.

Modlitby k svatému Janu.

1. Modlitba svatého Edmunda	94
2. Modlitba svaté Gertrudy	96
3. Jiná modlitba svatého Edmunda . . .	96
4. Jiná modlitba	97
5. Modlitba k svatému Janu	97
6 Modlitby církevní	98
7. Modlitba k svatému Janu o dar čistoty	99
8. Zbožné vzývání svatého Jana	100

